

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

Clemens VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1340.

Paterna, & affectione sincera scribimus, benevolo suscipias animo, eaque unâ cum illis, quæ tibi circa hæc possunt occurrere, adducens in rectæ considerationis & discussionis examen, omnia intultatione prædicta, regum inclines animum ad viam pacis & concordie per quam, quæ tui juris erunt, assequi & retinere pacificè valeas, mutua inter se dictumque Regem concordia reformata; ut sicut nervis sanguinis & affinitatis jungimini, sic sitis perpetuo vinculo fœderis & amoris connexi.
Datum Avenion. tertio nonas Martii Pontificatus nostri anno Sexto.

ANNO
1342.

CLEMENS SEXTUS,
PONTIFEX C. C.

ANNO DOMINI MCCCXLII.

Clemens prius Petrus Rogerius, literatus, memoriæque planè invictæ: jubileam ad L. annum reduxit, liberalis Indulgentiarum promus condus; sed notatum vix decem ex millenis, qui Romam conduxerant, ob ingentem pestem rediisse. Ludovicum Bavarum persequutus est Gallie Regibus varia indulsit privilegia, & gratiam sub utraque specie communicare permisit. Obiit Avenione an. 1352. sedis decimo. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Edit. Luxemb. 1727. fol. 254.*)

I.
Ex spicil.
Dacherii n.
edit. Tom.
3. pag. 722.

Epistolæ varæ quibus quamplurima privilegia concedit Regi & Reginæ Francorum, diversis annis scriptæ.

CLEMENTIS PAPÆ VI.
EPISTOLÆ.

I. JOANNÆ Reginae Francia.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Carissima in Christo filia JOANNÆ Reginae Franciae illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Gratulabundus scribit
Reginæ.

Quia scimus te, filia carissima, de prospero statu nostro gaudere, scire benevolentiam Regiam volumus, quod licet ex incumben-
tibus variis & diversis arduis negotiis ad Apostolicam sedem incessanter confluentibus, curis continuis anxietur; assistente nobis tamen divina clementia, corporali sospitate lætamur: quod de te, filia dilectissima, & carissimo in Christo filio nostro Philippo Rege Franciae Illustri viro tuo, liberisque Regiis, audire quàm plurimum nos promptos, quantum cum Deo possumus, ad tua & ipsorum commoda & honores delectat. Cæterum tuam volumus celsitudinem non latere, quod venerabiles Fratres nostri Petrus Prænestinensis, & Anibaldus Tusculanus Episcopi, de partibus Franciae ad sedem redeuntes prædictam: ac nobis, ac Fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quæ gesta circa negotia, pro quibus missi fuerant, delectabiliter & plenariè in Consistorio referentes, ad laudem & commendationem præfati Regis & tuam multa ho-

norabilia, quæ lætificaverunt mentem nostram non modicum, relationi hujusmodi adjecerunt. Rursus pridem relatu quorundam percepimus, quod dilecta in Christo filia nobilis mulier Maria, nata quondam Caroli Ducis Calabriae, absque amicorum consilio matrimonium cum dilecto filio nobili viro Carolo Duce Duracii per verba de præfenti contraxit: an tamen sit vera relatio hujusmodi adhuc certitudinaliter ignoramus. Datum Avinioni quinto Calendas Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

I I. Eidem.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, Carissimæ in Christo filiae JOANNÆ Reginae Franciae Illustri, salutem & Apostolicam benedictionem. Serenitatis tuæ, filia Carissima, literas latâ manu recepimus, inter cætera continentes qualiter his, quæ dilectus filius Magister Firminus de Coquerello Decanus Ecclesiæ Parisiensis, Carissimus in Christo filii nostri Philippi Regis Franciae Illustris ac tuus Consiliarius, super illis novitatibus adversus Deum & libertatem Ecclesiasticam per literas dicti Regis, nescimus quorum minus providis consiliis, his diebus præteritis attentatis, tuæ Regiæ magnificentia pro parte nostrâ exposuit, intellectis: Tu filia benedictionis & gratia, apud Regem eundem super revocatione hujusmodi attentatorum, eodem præfente Decano, precibus opportunis insistens, tandem Rex ipse præmissâ quoad beneficia venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, ac nostrorum & suorum obsequentium & familiarium duxerat, inclinatus precibus hujusmodi; revocanda; quodque pro divina reverentiâ, honore Ecclesiæ, ac nostri consideratione, super plenâ & integrâ revocatione apud Regem ipsum insistere intendebas. Nos igitur benignitatem tuam Regiam, quam erga Deum sincera devotione fulgentem, & ad Ecclesiâ sanctam suam esse propitiam, dum status nos haberet inferior, certâ probavimus experientia, & postquam ad summi Apostolatus apicem divina miseratio nos provexit, evidentibus sensimus indicis & sentimus, cum gratiarum actionibus multipliciter in Domino super his commendamus. Sanè, filia dilectissima, quia novitates prædictæ aliàs inaudite, si de illis scintilla remaneret aliqua, sponsum ejusdem Ecclesiæ Dominum nostrum JESUM CHRISTUM graviter offenderent, & iram ipsius merito provocarent, salutis animæ dicti Regis ac celebritati sui nominis & honoris, domusque inclytæ Regiæ Franciae obvia existerent, & aliis perniciose ministrarent exempla: Sublimitatem tuam rogamus, & in Domino attentius exhortamur, quatenus illius summi, & æterni Regis, qui opus perfectum diligit, & imperfectionem abhorret, te in hac parte filiam constituens specialem, quod expediendum restat super revocatione attentatorum hujusmodi, ut ad Dei & ejusdem Ecclesiæ sanctæ suæ honorem, Regis prædicti salutem, & dilagationem famæ suæ, plenum opus perfecisse læteris, apud Regem ipsum procures, sicut ex tuâ oblatione benignâ spem nobis dedisti, favorabiliter expediri. In te quidem, præcarissima filia, illa Regina Ester, quæ iniquum consilium quod ad perdendum populum Dei Israël Rex Assuerns habuerat, imitari suis precibus promeruit in salutem, præfigurata in hoc casu, non absque magnæ laudis præconiis & meritum cumulis poterit denotari. Nos autem venerabilibus Fratribus nostris Pastori Archiepiscopo Ebrundeni, & Guillelmo Episcopo Carnotensi Apostolicæ sedis Nuntiis, quos propterea destinandos ad præfati Regis viri tui & tuam præsentiam providimus, expressè duximus injungendum, ut ad te recurrant principaliter, & juxta tui directionem con-

ANNO
1342.

Anno
MCCCXLII.
Gratias agit
Reginæ,
quod ipsa ef-
fecerit, ut
sententiam,
in Cardina-
les, ac eor-
um & Papæ
familiares,
qui beneficiis
potiebantur,
latam Rex
abrogaret.
Deinde agit
de lite in Re-
gem Angliæ
mota.

A N N O
1347.

fili habeant procedere in præmissis. Scitura pro certo, filia præcarissima, quod per eos ad præsens non scribimus nisi caritative & hortatione dicto Regi. Pro certo quidem tenuimus, cum tenorem literarum novitates prædictas continentium audivimus, quod si Rex ipse contenta in eisdem litteris deliberatè ac plenius advertisset, nullo modo eas permisisset à suâ Curiâ emanare. Nihilominus confidentes quod ipse cum super hoc informatus existeret, nullatenus sustineret quominus ad revocationem procederet earundem; quodque talia, vel similia sic divino & humano juri contraria non permitteret quomodolibet ulterius adversus Deum & ipsam Ecclesiam, & præsertim vestris temporibus attentari.

Porrò super his, quæ de faciendis processibus contra Regem Angliæ nuper tua Excellentia nobis scripsit, breviter respondemus, quod amore pacis quam desideravimus & desideramus ferventibus desideriis, & ne ipsius posset impediri tractatus, per Cardinales Nuntios à processibus, prout nobis scripserunt, cessatum existit usque modò. Nunc verò aliquos de novo ordinari facimus diligenter: quibus breviter ordinatis, illorum tibi mittemus copiam; & eos absque cunctatione faciemus, nihil aliud expectando ulterius, expediri. Datum Avinionis Idibus Aprilis, Pontificatus nostri anno quinto.

Anno
MCCCLVII.

III. Venerabili fratri JOANNI Archiepiscopo Rotomagensi.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri JOANNI Archiepiscopo Rotomagensi, salutem & apostolicam benedictionem. Intellecto nuper quod carissimus in Christo filius noster Philippus Rex Franciæ illustris, occasione novitatis factæ per carissimum in Christo filium nostrum Jacobum Regem Majoricarum illustrem in Comitatu Rossilionis, villam & Baroniam Montispefulani ad manum regiam possidet, & nihilominus contra ipsum Regem Majoricarum ac subditos & servitores suos, qui ei super hoc adstiterant, procedi mandavit speciali ad hoc commissario destinato. Nos eundem Regem Franciæ per nostras litteras deprecamur, ut præfato Regi Majoricarum piè compatiens, velit erga eum benigne agere, ac omnem pœnam, si quam pro præteritis culpis meruit, ei gratiosè remittere, ac manum regiam à Villa & Baroniam prædictis, cum aliunde præfatus Rex Majoricarum non habeat unde se ac filios, licet pauperes regali tamen profapia genitos, sustentare valeat, amovere. Quocirca Fraternitatem tuam attentè rogamus, quatinus apud eundem Regem Franciæ quod nostris in hac parte precibus annuat pro nostra & Apostolicæ Sedis reverentia interponas efficaciter partes tuas.

Datum Avinionis undecimo Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno sexto.

An. MCCCL.

IV. & relique ad JOANNEM Regem Franc. & JOANNAM Reginam. Seu Privilegia quedam Regibus Franc. impertita.

Quod Rex & Regina in locis interdictis possunt facere celebrare.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginæ Franciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Devotionis vestre sinceritas promeretur, ut votis vestris, his præsertim quæ ad vestrarum animarum salutem valeant, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Vestris itaque supplicationibus inclinati, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciæ, qui pro tempore fue-

rint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium indulgemus, ut si forsân ad loca Ecclesiastico interdicto supposita vos contigerit declinare, liceat vobis & illis, in eis januis clausis, excommunicatis & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, etiam altâ voce Missam & alia divina Officia in vestra & familiarium vestrorum, ac vos sequentium personarum præsentia facere celebrare, dummodo vos vel illi causam non dederitis interdicto, nec id vobis, vel illis contigerit speciatim interdicti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avinionis tertio Kal. Maii, Pontificatus nostri anno nono.

V. Quod possunt eligere Confessorem.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginæ Franciæ Illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Benigno sunt illa vobis concedenda favore, per quæ, sicut piè desiderare videmini, conscientiæ pacem, & salutem animæ, Deo propitio, consequi valeatis. Hinc est quod nos vestris devotis supplicationibus inclinati, vobis, & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciæ, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium in perpetuum indulgemus, ut vestrum & eorum quilibet aliquem idoneum & discretum Presbyterum in suum possit eligere Confessorem, qui quoties vobis & successoribus vestris opportunitate fuerit, confessionibus vestris, & eorum diligenter auditis, pro commissis vobis, & eis debitam absolutionem impendat, & injungat penitentiam salutarem, etiam si forsân talia fuerint propter quæ Sedes Apostolica sit meritò consulenda. Nulli ergo, &c. Si quis, &c. Datum duodecimo Calend. Maii, anno nono.

VI. Quod Confessor potest mutare vota, & juramenta eorum.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginæ Franciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Votis vestris libenter annuimus, iis præcipue per quæ, sicut piè desideratis, pacem, & salutem animæ, Deo propitio consequi valeatis. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinati, vobis, & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciæ, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium in perpetuum indulgemus, ut Confessor Religiosus, vel sæcularis, quem vestrum & eorum quilibet duxerit eligendum, vota per vos forsitan jam emissa, ac per vos, & successores vestros in posterum emittenda, ultramarino, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum, ac castitatis & continentiæ votis dumtaxat exceptis; necnon juramenta per vos præstita, & per vos & eos præstanda in posterum, quæ vos & illi servare commode non possentis, vobis & eis commutare valeat in alia opera pietatis, prout secundum Deum, & animarum vestrarum, & eorum saluti viderit expedire. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum Avinionis XII. Calend. Maii, anno nono.

VII. Quod Confessor in exercitu potest dare licentiam vescendi carnibus.

CLEMENS, &c. Carissimo in Christo filio JOANNI Regi Franciæ Illustri, Salutem &

A N N O
1351.

Aposto-

A N N O
1351.

Apostolicam benedictionem. Provenit ex tua devotionis affectu, quo nos & Romanam Ecclesiam revereris, ut petitionibus tuis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Cum itaque ex tenore tuae petitionis nobis exhibitae nunc accepimus, pro guerris imminuentibus saepe contingat ad loca, quae non multum abundant piscibus, te cum tuo exercitu declinare, nos tuis supplicationibus inclinari, ut Confessor tuus, & successorum tuorum Regum Franciae, qui pro tempore fuerint, quem tu vel illi duxeris eligendum, tibi & eis, ac tuis, & illorum familiaribus, & omnibus aliis qui tecum, & cum eis in eisdem guerris fuerint, vescendi carnibus, quamdiu in huiusmodi guerris fueritis, tu & illi, etiam diebus quibus earum usus à sacris Canonibus est communiter interdictus, sextis Feriis, ac Quadragesimâ; nec non Nativitatis Domini, Pentecostes, Assumptionis Beatae MARIE Virginis, & Beatorum Joannis Baptistae, & Apostolorum, a Laurentii Martyris, & solemnitatibus Omnium Sanctorum, Vigiliis dumtaxat exceptis, dum modo tu vel illi juramento vel voto ad abstinentiam ejus huiusmodi diebus illis aliis non sitis adstricti; licentiam auctoritate Apostolicâ concedere valeat, cum id Confessor hoc probabiliter expedire viderit; sui ergo ipsius conscientiam oneramus: quibuscumque statutis & consuetudinibus ac constitutionibus & privilegiis Apostolici nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica tibi, & eisdem successoribus, indulgemus. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum Avenioni, anno nono.

VIII. Quod Confessor dispensare potest de jejuniis, &c. de consilio Medicorum, de abstinentiâ carniuum.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Franciae Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Devotionis vestrae sinceritas promeretur, ut votis vestris, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinari, vobis, & successoribus Regibus & Reginae Franciae, qui fuerint pro tempore, ac vestrum, & eorum cuilibet, auctoritate praesentium indulgemus, ut Confessor idoneus Religiosus, vel saecularis, quem quilibet vestrum habet, vel vos, & eos imposterum habere contigerit, vobiscum, & cum eis, ut diebus quibus jejunia per Ecclesiam instituta sunt, jejunare minimè teneamini: ac etiam praedictis, & aliis diebus, quibus usus carniuum est prohibitus de consuetudine, vel de jure, carnibus vesci possitis, de consilio tamen Medicorum, quoties Confessor, & Medici praedicti hoc vobis, & eis videbitur expedire. Quorum videlicet Confessoris & Medicorum conscientias oneramus: Constitutionibus, Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate nostra valeat dispensare. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

IX. Quod Rex ingredi potest Monasterium inclusarum.

CLEMENS, &c. Carissimo in Christo filio JOANNI Regi Franciae Illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia devotionis sinceritas, quam ad nos & Romanam geris Ecclesiam, promeretur, ut quae à nobis suppliciter postulas, affectu tibi benevolo concedamus. Hinc est quod nos supplicationibus tuis inclinari, tibi, & successoribus tuis Regibus Franciae, qui fuerint pro tempore, auctoritate Apostolicâ, tenore praesentium indulgemus, ut quotiescumque tu, & d'cti successores, volueritis

pro spirituali consolatione vestra cum quibuscumque personis maturis & honestis, quas ad hoc duxeritis eligendas, Monasteria Religiosorum, & Religiosorum, etiam inclusarum, quorumcumque Ordinum existant, quibuscumque Constitutionibus Apostolicis ac Statutis, Consuetudinibus Monasteriorum & Ordinum praedictorum contrariis, nequaquam obstantibus, liberè ingredi, ac inibi comedere & bibere, ac in eisdem Monasteriis Religiosorum pernoctare licitè valeatis, dummodo ad id accedat assensus eorum, vel earum, qui, vel quae Monasteriis ipsis praesunt. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

X. Quod Rex possit facere celebrare super Altare portatile in praesentia sui, & gentium exercitus sui.

CLEMENS, &c. Carissimo in Christo filio JOANNI Regi Franciae Illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia devotionis sinceritas, quam ad nos & Romanam geris Ecclesiam, promeretur ut petitionibus tuis illis praesertim quas ex devotionis fervore prodiere conspiciamus, quantum cum Deo possumus favorabiliter annuamus. Hinc est quod nos tuis devotis supplicationibus inclinari, ut liceat tibi, & successoribus tuis Regibus Franciae, qui pro tempore fuerint, habere Altare portatile cum debita reverentiâ & honore, super quo quotiescumque pro gubernatione & defensione Regni tui Franciae te, & illos personaliter esse contigerit in expeditione guerrarum, in tentoriis vestris, in locis tamen aliis congruentibus & honestis, possis per proprios, vel alios Sacerdotes idoneos, Regulares, vel saeculares, Missam, ac alia divina Officia, sine juris alieni praedicti, in tua & gentium tui exercitus & eorum praesentia facere celebrare, tibi, & eisdem successoribus tuis in perpetuum, auctoritate Apostolicâ, tenore praesentium indulgemus. Nulli, &c. Si quis, &c. *ut supra*.

XI. Quod Praelatus celebrans coram Rege, seu Regina, conferre potest unum annum & quadraginta dies Indulgentiae.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Franciae Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Ut erga Deum & Sedem Apostolicam eo amplius vestra crescat devotionis affectus, quo sedem ipsam benigniorem in vestris opportunitatibus vos senseritis invenisse. Devotionis vestrae precibus inclinari, ut quotiescumque aliquem Praelatum in Pontificalibus solemniter in vestra, & successorum vestrorum Regum, & Reginae Franciae, qui pro tempore fuerint, & cujuscumque, & vestrum, & illorum praesentia Missam contigerit celebrare, idem Praelatus vobis, & eis, ac omnibus ibidem assistantibus Missam hanc devotè audientibus, verè penitentibus & confessis unum annum & quadraginta dies de injunctis, vobis & eis, penitentiis auctoritate Apostolicâ relaxare valeat, vobis & eisdem successoribus in perpetuum, auctoritate Apostolicâ, tenore praesentium indulgemus. Nulli, &c. Si quis, &c. *ut supra*.

XII. Quod Confessor Regis & Reginae, eis semel in mortis articulo, & quotiescumque pro Regni defensione imminet periculum, plenam remissionem peccatorum indulgere possit.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Fran-

ANN O
1351.

cia illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Devotionis vestrae sinceritas, quam ad Deum & Ecclesiam Romanam gessisse haecenus & gerere comprobamini, merito nos inducit, ut vestris petitionibus, illis praesertim quae devotionis augmentum, & animarum vestrarum salutem respiciunt, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Vestris itaque supplicationibus inclinati, vobis, & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciae, qui fuerint pro tempore, & vestrum & eorum cuilibet auctoritate praesentium indulgemus: ut Confessor, quem vestrum & eorum cuilibet duxerit eligendum, omnium peccatorum vestrorum & suorum, de quibus corde contriti & ore confessi fueritis, plenam remissionem vobis, in sinceritate fidei & veritate Romanae Ecclesiae, ac obedientia & devotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium persistentibus, semel in mortis articulo, & etiam quoties pro Regni vestri defensione imminere vobis, & eis mortis periculum verisimiliter formidabunt, auctoritate Apostolica concedere valeat: sic tamen quòd idem Confessor de his, de quibus fuerit alteri satisfactio facienda, eam vobis, & eis per vos, vel per ipsos, si supervixeritis; vel per haereditarios vestros, & eorum, si tunc vos & illi forte transferitis, faciendam injungat; quam vos, vel illi facere teneamini, ut praefertur. Et ne, quod absit, propter hujusmodi gratiam reddamini procliviores ad illicita in posterum admittenda, voluit quòd si ex confidentia remissionis hujusmodi aliqua fortè commiseritis, quod ad illa praedicta remissio vobis & aliis nullatenus suffragetur. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XIII. Quòd Rex & Regina, eorumque liberi, sub patria potestate existentes non possunt excommunicari, aut interdicti ab aliquo.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Ob vestrorum exigentiam meritum, quibus vos largitor bonorum omnium insignivit, libenter illa vobis concedimus, per quae non solum vester, sed & successorum vestrorum status tranquillo pacis munimine fulciatur. Vestris itaque supplicationibus inclinati, ut nullus in vestras, & successorum vestrorum Regum & Reginae Franciae qui pro tempore fuerint, & vestrorum & eorum natorum, existentium sub patria tamen potestate, personas excommunicationis aut interdicti sententias promulgare, aut vobis seu ipsis ingressum Ecclesiae interdicere valeat absque Sedis Apostolicae speciali mandato, faciente plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de hac indulgentia mentionem, vobis & eisdem successoribus in perpetuum auctoritate Apostolica, tenore praesentium indulgemus. Nulli &c. Si quis, &c. ut supra.

XIV. Quòd Rex & Regina possunt facere celebrare ante diem circa diurnam lucem, & alta voce, cum qualitas negotiorum exigit, parè tamen utendo.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Sincerae devotionis affectus, quem ad nos & Romanam geritis Ecclesiam, promeretur ut votis vestris favorabiliter annuamus; illis praesertim per quae, sicut pie desideratis, divinis Officiis intenti existatis, & spiritualis salutis vobis proveniat incrementum. Hinc est quòd nos vestris supplicationibus inclinati, ut Missam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, cum qualitas negotiorum pro tempore

ingruentium id exegerit, liceat vobis & successoribus vestris Regibus & Reginae Franciae, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet per proprium, vel alium Sacerdotem idoneum in vestra, & eorum praesentia etiam alta voce facere celebrari, ita quòd id nec vobis, nec illis, aut Sacerdoti taliter celebranti ad culpam valeat imputari; vobis, & eisdem successoribus vestris in perpetuum auctoritate Apostolica, tenore praesentium, speciali gratia indulgemus: proviso quòd parè hujusmodi concessione utamini, quia cum in Altaris Officio immoletur Dominus noster Dei Filius JESUS CHRISTUS, qui candor est lucis aeternae, congruit hoc non in noctis tenebris fieri, sed in luce. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XV. Quòd Clerici Jurati, & familiares Regis & Reginae non possunt propter participatorem cum excommunicatis excommunicari majori excommunicatione, nisi communicent in crimine criminosis.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Progenitorum vestrorum, qui fide praecleari & devotione sinceri fuerunt orthodoxae fidei & libertatis Ecclesiae praecipui defensores, memoriam recolentes; & intuentes quòd in his vestigia imitami eorumdem, libenter vestris votis annuimus, & vos in desideriis quantum cum Deo possumus, praevenimus. Cum igitur, sicut ex parte vestra nostris est auribus intimatum, nonnulli Praelati Regni Franciae, & eorum Officiales, & Judices à Sede Apostolica, & à legatis ipsius delegati, & exequutores hujusmodi personarum, cum aliquos sibi obedire nolentes vinculo excommunicationis astringunt, in participantes excommunicationis hujusmodi non solum in crimine, sed alio modo, excommunicationis & interdicti praesentium sententias promulgare: vestris precibus inclinati, auctoritate Apostolica vobis, & successoribus vestris Regibus & Reginae Franciae, qui pro tempore fuerint, tenore praesentium indulgemus, ut si quando vestros, & ditorum Regum & Reginae Capellanos, & Clericos juratos ad vestram & eorum familiam, hujusmodi excommunicationis communicare contingat, propter hoc majoris excommunicationis laqueo, vel etiam interdicto nequaquam ligari possint, dummodò non communicent in crimine criminosis. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum ut supra.

XVI. Quòd Rectores Ecclesiarum, ad quos Rex & Regina declinant, possunt sacramenta eorum familiaribus ministrare.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia devotionis affectus, quem ad nos & Romanam geritis Ecclesiam, promeretur ut in his quae personarum vobis obsequentium animarum salutem respiciunt, votis vestris quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est quòd nos vestris supplicationibus inclinati, ut Parochialium Ecclesiarum, ad quarum Parochias vos, & successores vestros Reges & Reginae Franciae, qui pro tempore fuerint, ac vestrum, & eorum quemlibet, cum gentibus & familiaribus vestris, & suis contigerit declinare Rectores, vel eorum locum tenentes, gentibus & familiaribus ipsis, quoties expedierit, ministrare valeant Ecclesiastica sacramenta, quibuscumque Constitutionibus Apostolicis, & statutis Synodalibus, aut aliis contrariis nequaquam obstantibus, jure Ecclesiae cuilibet alterius semper salvo: Vobis, & eisdem

ANN O
1351.

succes-

A N N O
1351.

successoribus, auctoritate presentium indulgemus. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum ut supra.

XVII. Quod orantibus pro Rege & Regina centum dies de injunctis penitentis qualibet die relaxantur.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Sinceritatis vestrae vota si praeclearis posse effectibus adjuvari promerentur devotis & piis Christicolarum intercessionibus apud omnium bonorum largitorem; ut igitur eorum adjuvati suffragiis, hujusmodi intercessionum effectum multiplicatis intercessionibus facilius consequi valeatis: Nos considerantes vestrae devotionis affectum, quem ad nos & ad Romanam geritis Ecclesiam, omnibus verè penitentibus & confessis, qui devotis orationibus pro singulis vestrum, & successorum vestrorum Regum & Reginarum Franciae qui pro tempore fuerint, quamdiu vos & illi vixeritis, pro incolumitate vestra, & post vestrum & illorum decessum, pro vestrum & illorum animarum salute divinam misericordiam implorabunt, singulis diebus, quibus apud Deum hujusmodi orationes effuderint, de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confiscentum dies de injunctis eis penitentis misericorditer relaxamus. Datum ut supra.

XVIII. Quod eligere possunt Confessorem, qui eos absolvat si excommunicationis sententiam incurrerint propter manuum injectionem in Clericos.

CLEMENS, &c. carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Vestrae devotionis sinceritas, quam ad nos & Romanam Ecclesiam geritis, promeretur, ut desideris vestris, in his potissimè quae animarum vestrarum salutem respiciunt, opportunis favoribus annuamus. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinari, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciae qui fuerint pro tempore, ac vestrum & eorum cuilibet, aliquem discretum & idoneum Presbyterum, Religiosum vel secularem, in vestrum & eorum possitis eligere Confessorem, qui vos & eos à sententia excommunicationis, si quam vos & ipsos contigerit incurrere propter manuum injectionem in Clericos & personas Ecclesiasticas, etiam usque ad effusionem sanguinis inclusivè, citra tamen mortem vel membri mutilationem, auctoritate nostra juxta formam Ecclesiae absolute valeat; injunctis vobis & eis super his penitentia salutari, & aliis quae de jure fuerint injungenda. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum ut supra.

XIX. Quod nemo potest in terram Regis & Reginae interditi sententiam promulgare absque auctoritate Apostolica.

CLEMENS, &c. carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Illo caritatis affectu Regalem excellentiam amplexamur, & sic vos tamquam speciales & devotos Ecclesiae Romanae filios sincero corde diligimus, ut votis vestris favorabiliter annuentes, petitiones Regias (quantum cum Deo possimus) ad exauditionis gratiam admittamus. Hinc est quod nos vestris devotis supplicationibus benignum impertientes assensum, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciae qui pro tempore fuerint, auctoritate Apostolica, tenore presentium indulgemus, ut nullus possit in terram vestram, & eorum interditi sententiam promulgare absque

mandato vel licentia Sedis Apostolicae speciali: volumus tamen concessionem nostram hujusmodi ad terras Baronum, & aliorum, quae à Rege Franciae, qui est & qui erit pro tempore, tenentur aut tenebantur in feudum, & ad terras quas Reginae Franciae pro tempore existentes habent, & habiturae sunt de patrimonio proprio, aut alias, nisi forsan pervenerint ad eandem aut causa donationis propter nuptias, aut dotalitii ratione, aliquatenus non extendi: districtius inhibentes, ne si aliqui forsan contra concessionem hujusmodi venientes in hujusmodi vestras, aut eorundem successorum terras interditi sententiam promulgarent, occasione promulgationis hujusmodi quovis pallio seu colore quaesito, per Curiam Regiam trahantur in causam, aut emenda propter ea ab eis aliqua exigatur. Nulli &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XX. Quod non teneantur ad restitutionem bonorum, nisi his qui ad notitiam eorum venerint, sed elemosinis compensanda.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi & JOANNA Reginae Franciae illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Cum in vobis salutem hominis utriusque sexus totis desideris affectemus, nos volentes conscientiae vestrae super restitutione bonorum (si quae ad vos ex progenitorum vestrorum successione, vel alias forte pervenerint) facienda his quorum sunt, licet, sicut asseritis, nesciatis ad restitutionem aliquam bonorum hujusmodi aliquibus vos teneri) paterna diligentia providere: vobis, & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciae qui pro tempore fuerint, auctoritate Apostolica, tenore presentium indulgemus, ut elemosinae, quas vos & illi facitis, & faciatis in futurum, cedant loco restitutionis dictorum bonorum. Verum tamen scire vos volumus, quod si vobis constiterit vos teneri ad restitutionem bonorum talium, & personas, quibus restitutio fieri debeat, ad vestram notitiam pervenire contingat, vos ipsis bona eadem restituere nihilominus oportebit. Nulli, &c. Datum, ut supra.

XXI. Quod possint eligere Confessarium, qui illis, & Militibus, indulgentiam, auditis Confessionibus, valeat impertire.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNA Reginae Franciae illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Benigne sunt vobis illa concedenda favore, per quae, sicut pie desideratis, vobis obsequentes animarum suarum salutem Deo propitio consequentur. Vestris itaque supplicationibus inclinari, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginis Franciae, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate Apostolica, tenore presentium in perpetuum indulgemus; ut quotiescumque in guerris una cum vestro & eorum exercitu, vos & illos contigerit interesse, Confessor secularis vel regularis, quem quilibet vestrum & eorum duxerit eligendum, vel ejus locus; aut vestrae aut illorum Capellae principalior Capellanus; seu ille vel illi Sacerdotes idonei, quos ipsi vel eorum alter ad hoc duxerint deputandos: quoties fuerit opportunum omnium de exercitu, & in serviciis vestris existentium, confessiones diligenter audire, eisque de commissis absolutionem impendere, & injungere poenitentias salutares: (nisi forsan talia fuerint, propter quae sit Sedes Apostolica merito consulenda) eisque ministrare valeat Ecclesiastica Sacramenta, felicitis recordationis Clementis Papae V. Praedecessoris nostri, & quibuslibet aliis Consuetudinibus Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus: Jure Parochialium Ecclesiarum, & cujuscumque

A N N O
1351.

A N N O
1351.

bet alterius, in omnibus semper salvo. Nulli, &c. Si quis, Datum, ut supra.

XXII. Nulli liceat Capellas Regias interdicto supponere.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciæ illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Illa filialis devotio, & dilectio singularis, quam claræ memoriæ progenitores vestri circa prædecessores nostros Romanos Pontifices & Romanam Ecclesiam habuerunt, & in qua vos illis velut heredes legitimi hereditario jure succeditis, nos in eo constituit proposito voluntatis, ut in his quæ à nobis vestræ Celsitudo Regia duxerit postulanda, favorem velimus vobis Apostolicam impertiri. Ea propter vestris devotis precibus benignum impertientes assensum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium firmiter inhibemus, ut nulli liceat Capellas vestras & successorum vestrorum Regum, & Reginarum Franciæ, qui pro tempore fuerint, & cuilibet vestrum, & eorum in perpetuum, Ecclesiastico supponere interdicto, nisi de licentia Sedis Apostolicæ speciali. Volumus autem quod inhibitio nostra hujusmodi ad illas duntaxat Capellas Reginarum Franciæ, quæ sunt & erunt pro tempore, extendatur, quæ consistunt & consistunt in terris quas dictæ Reginae habent & habituræ sunt tantummodo, aut causa donationis factæ, vel ipsis faciendæ propter nuptias, aut dotalitii ratione. Distinctius inhibentes ne si aliqui forsan contra concessionem hujusmodi venientes, in hujusmodi vestras & eorundem successorum Capellas interdicti sententiam promulgarent, occasione promulgationis hujusmodi, quovis pallio seu colore quaesito, per Curiam Regiam trahantur in causa, aut emenda propterea ab eis aliqua exigatur. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XXIII. Indulgentia conceditur unius anni & 40. dierum quando dedicationi vel consecrationi Ecclesie interesse contigerit.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciæ illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia caritatis zelus, quam ad vos & vestram Domum inclutam gerimus, nostrum instantem sollicitat animum, ut vos & illam præluceis meritorum titulis insignitos, prærogativa favoris & gratiæ prosequentes, circa ea nos faciles & benevolos impendamus, per quæ vobis & eis, Domini favente clementia, honoris & exaltationis grande proveniat incrementum. Vestris itaque supplicationibus inclinati, quotiescumque vos & successores vestros Reges & Reginas Franciæ, qui pro tempore fuerint, & quilibet vestrum & eorum, ad alicujus Ecclesiæ vel Capellæ dedicationem vel consecrationem ire vel interesse ibidem contigerit, vobis & eis, ac obtentu vestro & eorum, omnibus aliis verè penitentibus confessis, & qui ad eandem Ecclesiam vel Capellam causa devotionis accesserint, illo die de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, unum annum & quadraginta dies de injunctis vobis & eis penitentibus misericorditer relaxamus. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XXIV. Predicator qui coram Rege & Regina verbum Dei proponit, potest audientibus unum annum & 40. dies de penitentibus injunctis relaxare.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciæ illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Consideratione salutaris vestræ af-

fectionis inducimur, ut in his, quæ tam vobis, quam aliis ad salutem prosequimini, admitti de benignitate Sedis Apostolicæ debeatis. Vestris itaque supplicationibus inclinati, ut quotiescumque diebus & festis præcipuis, in quibus secundum usum Regum Franciæ consuetum est coram ipsis prædicare, & proponere Verbum Dei, coram ipsis & successoribus vestris Regibus & Regina Franciæ, qui pro tempore fuerint, & quilibet eorum infra Missarum solemniam prædicari, & ipsum proponi contigerit; tam vobis, quam omnibus verè penitentibus & confessis, qui vobiscum ibidem interfuerint, ipsumque verbum audierint reverenter, unum annum & quadraginta dies de injunctis vobis & eis penitentibus, idem proponens misericorditer relaxare valeat, auctoritate Apostolica vobis & eisdem successoribus in perpetuum tenore præsentium indulgemus. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XXV. Esu carniæ permittitur Religiosa Regis ac Reginae Confessario, diebus ab Ecclesia non prohibitis.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae Franciæ illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Vota vestra perpetuè paternè prosequentes in Domino caritate, eis libenter annuimus, in illis præsertim quæ ex affectu vestræ devotionis procedere dignoscimus. Hinc est quod vos vestris supplicationibus inclinati, vobis & successoribus vestris Regibus & Regina Franciæ, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut Confessor Religiosus quem nunc habetis, ac vos & illi habebitis in posterum, ejusque facti, vestris aut obsequiis eorum insistendo, quibus esset esus carniæ secundum statuta sui Ordinis interdictus, licet possint in vestra comitivà vesci carnis, illis diebus quibus à sacris Canonibus esus hujusmodi minime prohibetur; ac idem Confessor Fratris & Religiosis ad hospitium vestrum declinantibus, quibus similiter est esus hujusmodi interdictus, vescendi carnis in dicto hospicio diebus prædictis duntaxat, ac loquendi in mensa, auctoritate nostrâ licentiam valeat elargiri. Constitutionibus, prohibitionibus, ordinationibus, observantiis, & statutis quorumcumque ordinum contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, ut supra.

XXVI. Sequentes Curiam Regiam censentur esse in sua Ecclesia Parochiali quoad Sacramentorum administrationem.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNAE Reginae illustribus, salutem & Apostolicam benedictionem. Eri quælibet vota vestra Regia libenter favore Apostolico prosequamur; promptius tamen eis annuimus quæ vestrorum & vestrarum etiam salutem respiciunt animarum. Cum itaque, sicut petitio pro parte vestra nobis exhibitâ continebat, vobiscum vestra Curia ad diversa loca & dioceses multoties declinante; super confessionibus, & Sacramentorum Ecclesiasticorum ministracione pericula, & dubia, & tædia multa inter Curiam ipsam sequentes, & Rectores Ecclesiarum, ad quos sic eos declinare contingit, insurgant; nobis humiliter supplicastis, ut providere vobis & eidem Curiæ super hoc paternè diligentia curaremus. Nos igitur periculis & dubiis ac tædiis hujusmodi paternè sollicitudine obviantes, vestris supplicationibus inclinati, vobis & successoribus vestris Regibus & Regina Franciæ, qui fuerint pro tempore, auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium indulgemus, ut eandem

A N N O
1351.

vestram

vestram ac successorum vestrorum Curiam sequentes quoad Ecclesiastica Sacramenta, in causâ necessitatis duntaxat, perinde sint & censentur Diocesano loci, & Rectori Parochialis Ecclesiæ, ad quem seu quam eos, vos & illos ac eandem Curiam sequendo, declinare continget, quamdiu ibi manebunt (in omnibus salvo aliarum Parochialium Ecclesiarum jure) subiecti, quacumque Constitutione contrariâ non obstanti, ac si de locis ipsis existerent oriundi. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

XXVII. Omnibus Curia Regiæ licentiam eligendi sibi quem voluerint Confessarium dat facultatem.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Franciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia devotionis sinceritas, quâ Deum & Romanam Ecclesiam reveremini, promeretur, ut in his, quæ personarum vobis obsequentium animarum salutem contingunt, petitionibus vestris favorabiliter inclinari, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginae Franciæ, qui pro tempore fuerint, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate præsentium indulgemus, ut vestrum & successorum ipsorum cuilibet Confessor; aut ejus socius secularis vel regularis: vel vestra, vel eorum Capellæ principalis Capellanus, omnium & singulorum vestrorum & suorum familiarium domesticorum confessiones audire, ac illos à peccatis omnibus, de quibus corde contriti & ore confessi fuerint, (præterquam in casibus Sedi Apostolicæ reservatis) juxta Ecclesiæ formam absolvere, injunctâ sibi pro illis poenitentia salutari, nec non Eucharistiæ ac alia Sacramenta Ecclesiastica ministrare valeat; felicis recordationis Clementis Papæ V. prædecessoris nostri, & quilibet aliâ, Constitutionibus contrariis nequaquam obstantibus, jure Ecclesiæ Parochialis in omnibus semper salvo. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

XXVIII. Clerici Regis & Reginae possunt à quocumque Episcopo Ordines suscipere.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Franciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Ut erga Sedem Apostolicam eo amplius vestra crescat devotionis affectus, quo eam vobis senseritis magis propitiam & benignam, vestris supplicationibus inclinari, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginae Franciæ, qui fuerint pro tempore, ac vestrum & eorum cuilibet, tenore præsentium indulgemus, ut Clerici & Capellani vestra & eorum propria Capellæ, ac alii vestri & eorum familiares & domestici Clerici, presentes & posteri, vestris & eorum obsequiis insistentes, omnes minores & sacros Ordines à quibuscumque Archiepiscopis vel Episcopis Catholicis gratiam & communionem dictæ sedis habentibus, temporibus à jure statutis, licite recipere; quo tunc hi Archiepiscopi vel Episcopi eis & eorum cuilibet, dictos Ordines auctoritate nostrâ conferre liberè valeant, dummodo sint ad hoc idonei, & aliud Canonicum non obstat, Constitutionibus, vel statutis in contrarium editis, non obstantibus quibuscumque. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

XXIX. Clericis, Capellanis etiam Religiosis, commensalibus Regis ac Reginae, permittitur recitare divinum officium ad usum Ecclesiæ Parisiensis.

CLEMENS, &c. Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Fran-

ciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Sincerae devotionis affectus, quam ad nos & Romanam geritis Ecclesiam, promeretur ut petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinari, ut vestri, & successorum vestrorum Regum & Reginae Franciæ qui pro tempore fuerint, Capellani ac Clerici commensales, etiam Religiosi cujuscumque Ordinis sint, quamdiu vestris & eorum insistent obsequiis, & non ultra, possint divina Officia dicere & celebrare secundum morem & usum Ecclesiæ Parisiensis, vel coram Regibus Franciæ qui fuerint pro tempore, aut eorum liberis, hæcenus observatos; nec interim ad alia dicenda seu celebranda Officia secundum aliquarum aliarum Ecclesiarum consuetudinem, in quibus etiam obtinent beneficia, teneantur; neque ad id à quocumque compelli possint inviti (nisi forsan essent per plures dies in aliquâ Ecclesiâ ipsarum, in quibus beneficia, ut præmittitur, obtinent, residentes) Constitutionibus ac statutis Ecclesiarum ipsarum contrariis non obstantibus quibuscumque: Vobis, & eisdem successoribus vestris in perpetuum auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium indulgemus: proviso quod dicti Capellani & Clerici consuetudinem earundem Ecclesiarum in quibus, ut præmittitur, beneficia obtinent, in dicendis Horis hujusmodi observare studeant, quotiescumque ipsos in eisdem Ecclesiis hujusmodi Horis Canonicis contigerit, ut præmittitur, interesse. Nulli, &c. Si quis, &c. Datum, *ut supra*.

XXX. Indulgentiam centum dierum concedit omnibus Regni Franciæ incolis, qui pro Pace oraverint.

Anno
MCCXLIV.

CLEMENS, &c. Universis Christi Fidelibus præsentibus literas inspecturis, Salutem & Apostolicam benedictionem. Cupientes ut Regnum Franciæ, à quo originem traximus, & ipsius Regnicolæ in verâ pacis tranquillitate lætentur, ac sperantes in Domino, qui est vera pax, quod sublatis dissidiis incommotis, assiduis pulsatus Fidelium deprecationibus, pacem dabit. Ut Fideles ipsi eo devotius pro pace hujusmodi intercedant, quo ex hoc dono celestis gratiæ confecerint se referros: omnibus verè poenitentibus & confessis, qui devotis orationibus pro bonâ pace dicti Regni divinam misericordiam implorabunt, singulis diebus quibus apud Deum hujusmodi orationes effuderint, de omnipotentis Dei misericordiâ, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, centum dies de injunctis eis poenitentibus misericorditer relaxamus. Datum Avinionis Nonis Junii, Pontificatus nostri anno tertio.

XXXI. Quod Beneficarii additi obsequiis Regis ac Reginae, ad residentiam non teneantur, beneficiorum tamen proventus percipiant.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, Carissimis in Christo filiis JOANNI Regi, & JOANNÆ Reginae Franciæ Illustribus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximia devotionis sinceritas, quam ad nos & Romanam geritis Ecclesiam, sublimisque statibus vestri eminentia promeretur, ut illâ vos gratiâ favorabiliter prosequamur, quæ personis vobis obsequentibus existere valeat fructuosa. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinari, vobis & successoribus vestris Regibus & Reginae Franciæ qui fuerint pro tempore, ac vestrum & eorum cuilibet, auctoritate præsentium in perpetuum indulgemus, ut vestri & successorum ipso-

rum

rum omnes Capellani & Clerici presentes & poteri, vestris & eorum obsequiis insistentes, fructus, redditus & proventus omnium beneficiorum suorum Ecclesiasticorum, etiam si dignitates, personatus, vel officia fuerint, & curam habeant animarum; (etiam si dignitates huiusmodi in Cathedralibus post Pontificales, majores, & in Collegiatis Ecclesiis principales existant) quæ nunc in quibusvis Ecclesiis sive locis obtineant & in posterum obtinebunt, cum eâ integritate quamdiu huiusmodi obsequiis insisterint libere percipere valeant (quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis) cum quâ illos perciperent, si in eiusmodi Ecclesiis sive locis personaliter residerent; ac interim ad residendum in eis minimè teneantur, neque ad id à quoquam invitati valeant coartari: non obstante si idem Capellani & Clerici primam in eisdem Ecclesiis non fecerint personalem residentiam, consuetam, quam facere teneantur ab huiusmodi obsequiis recedentes: & quibuscumque Apostolicis, ac Provincialibus & Synodalibus, Constitutionibus, ac Statutis, & Consuetudinibus ipsarum Ecclesiarum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque aliâ firmitate vallatis: etiam & de illis servandis & non impetrandis Literis Apostolicis contra ea, & ipsi Literis non utendo, etiam à dictis Capellanis & Clericis, aut alio, vel aliis impetratis, seu quovis alio modo concessis; & idem Capellani & Clerici per se vel Procuratores suos præstiterint hæcenus, vel eos in posterum præstare contigerit forsitan juramentum: seu si locorum Ordinarii à Sede Apostolica sit concessum, vel in posterum concedi contingat, quod Canonicis & personas Ecclesiarum suarum civitatum & Diocesium, etiam in dignitatibus & personatibus aut officiis constitutos, per subtractionem proventus suorum Ecclesiasticorum, vel alijs compellere valeant ad residendum personaliter in eisdem; aut si eisdem Ordinariis, ac dilectis filiis Capitulis earundem Ecclesiarum, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, vel medio tempore contigerit indulgeri, quod Canonicis & personis earundem Ecclesiarum, etiam in dignitatibus vel personatibus aut officiis constitutis, non residentibus in eisdem; vel qui primam in illis huiusmodi residentiam non fecerint, fructus, redditus, & proventus beneficiorum suorum Ecclesiasticorum ministrare minimè teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam & de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; ac quibusdam privilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quoruncumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri: & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis: proviso quod beneficia huiusmodi debitis non fraudentur obsequijs, & animarum Cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur; sed per bonos & sufficientes Vicarios, quibus de beneficiorum ipsorum proventus necessaria congruè ministrentur, diligenter exercentur, & deserviat inibi laudabiliter in divinis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Avinionis duodecimo Kalend. Maii Pontificatus nostri anno nono.

XXXII. Deputat Commissarios qui curent ut beneficiorum suorum proventus percipiant Capellani Regii.

ANN O
1346.

CLEMENS, &c. Venerabili Fratris Episcopo Parisiensis, ac dilectis filiis sanctæ Genevesæ Parisiensis, ac sancti Dionysii in Francia, Monasteriorum Abbatibus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Eximie devotionis sinceritas, &c. Quocirca discretionis vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo aut unus vestrum, per vos vel alium seu alios eisdem Capellanis & Clericis vel Procuratoribus suis eorum nomine factis auctoritate: nostrâ huiusmodi fructus, redditus & proventus juxta huiusmodi nostræ concessionis tenorem integrè ministrari, non obstantibus omnibus supra dictis: seu si eisdem Ordinariis & Capitulis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem: contradictores auctoritate nostrâ, appellatione postpositâ, compescendo. Datum, ut supra.

CLEMENTIS Pape VI. contra monetarum adulteratores.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei; Ad perpetuum rei memoriam. Prodiens quasi ex adipe iniquitatis multorum sceleratorum sancta cupiditas, eos in perniciem præcipitare conatur, dum sequi miserabilem ejus ingluviem facietatis nescientem moderamina non ventur. Ipsi etenim turpium lucrorum se fecibus immergentes, ambitiosis nexibus involvuntur. Dei timorem damnaibili cæcitate postponunt, & quasi ambulantes in tenebris, non vitant excidia personarum. Nuper siquidem ad nostri Apostolatus auditum multorum relatio fide digna perduxit, quod nonnulli nullam habentes auctoritatem, jure vel consuetudine seu privilegio faciendi monetam, falsam monetam cudunt & fabricant in regno Franciæ, & locis circumvicinis. Alii verò monetam fabricatam sub vero signo carissimi in Christo filii nostri Philippi Regis Francorum illustris studiosè depravant, & ex hoc cadit à suo recto pondere. Quamplures etiam in locis circumvicinis, quibus de jure aut consuetudine sine privilegio jus competit fabricandi monetam, signum proprium monetæ regię, monetæ suæ quam fabricant imprimere seu insculpere moluntur, ejusdem quantitatis & rotunditatis & literarum figuræ quam habet monetæ regię, monetæ suæ quam fabricant quantum possunt similis speciem & formam insculpunt, constituunt & imponunt. Et quamvis monetæ prædictæ eorum ad usurpationem similitudinem perducta, deficiat à justo pondere argenti & solito in regię monetâ, & more & consuetudine observato, simplices tamen & populares personæ non habentes inter monetæ tantæ similitudinis peritiam discernendi, falluntur quotidie eâ occasione, in usu monetarum recipientes monetæ falsò assimilatas pro veris.

Sunt & alii qui scienter falsas monetæ extrâ regnum prædictum emunt, & postea infra regnum ipsum eas portant, vendunt & expendunt.

Nos igitur attendentes quod idem falsarii & fabricatores monetarum talium, & emptores prædicti, per hoc se dignos maledictione constituunt, eos qui, ut præmittitur, præmissa moliri, aut fabricare, aut emere, vel portare ad regnum prædictum scienter præsumserint, excommunicationis sententiâ innodamus, absolutione prædictorum nobis & successoribus nostris præterquam in mortis articulo reservatâ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innodationis & reservationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Tolosæ secundo Kalendas Januarii, Pontificatus nostri anno quarto.

ANNO
1345.

II.
Ex Arch.
Angliæ
Rymer
Tom. 5.
pag. 439.

Ad Regem Angliæ, quod inclinet animum ad pacem: adjiciens nova tangentia Turcas: anno 1345.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio Eduardo, Regi Angliæ illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum afflictionibus variis & diris oppressionibus, quibus illi hostes ferocissimis, Turcæ vid. Persecutores & Blasphemi nominis Christiani persecuti fuerant immaniter, & persequi continuò non cessabant Fideles Christi, ejus pretioso redemptos sanguine in Romania, ac partibus aliis Transmarinis circumadjacentium Regionum degentes, anxii relatis sæpius repetitis, non sine vehementi dolore cordis auditis, paternæ pietatis & compassionis viscera nequivimus continere, quominus eidem Christianicis, qui ab eisdem Turcis tam per terram, quam per mare hostiliter lacebantur, quasi continuè spoliabantur, vulnerabantur, interficiebantur, & nonnulli utriusque sexus sub captivitate Turcharum ipsorum miserabili vendebantur ut pecudes, & ad abnegationem Fidei Catholicæ, pro dolor cogebantur, providè de succursu aliquo & defensione contra tam abominabilem & ignominiosam toti Christianitati sævitiam curaremus. Quamobrem manus sub divinæ miserationis auxilio ponentes ad fortia auxilia, tam per vos, quam per carissimum in Christo Filium nostrum, Regem Cypri illustrem, ac dilectos Filios, Magistrum & Fratres Hospitalis Sancti Johannis Hierosolymitani, Ducem & Commune Venetiarum, & quosdam Fideles alios præfita, certum Galearum Stolum hominibus armigeris & aliis rebus necessariis sufficienter muniturum, ad partes illas pro succursu & defensione prædictorum Fidelium, & repressione hostium, sub Principali Gubernatione ac Regimine Venerabilis Fratris nostri Henrici Patriarchæ Constantinopolitani, Apostolicæ Sedis in partibus illis Legati, ordinavimus destinandum. Et licet armata Stoli potentia hujusmodi, cum nonnullis Fidelibus, in auxilium Christianorum & conculcationem dictorum infidelium, illuc fervore devotionis accedentibus, multum represserit crudelitatem & sævitiam hostium eorundem; tamen his diebus præteritis, divinâ clementiâ, quæ nunquam cessat in suis Fidelibus, & spem suam in ea figentibus, à benedictionibus gratiarum, suæ dexteræ potentiam uberius extendente, præfatus Patriarcha cum eodem Stolio, & multis viris fidelibus strenuis, ejusdem zelo Fidei Orthodoxæ accensis, ad civitatem Smirnæ, locum utique fortissimum, & portum maris habentem optimum, in quibus prædictorum Turcarum gens, nationis fœtidæ, specialiter, sicut intelleximus, spem suæ felicitatis ponebat, & inde majora damna intulerant, & inferre poterant Fidelibus antedictis, accessit; Et quamquam civitas ipsa, intra & extra, cum portu prædicto, munita esset innumera multitudine Paganorum, inter quos erat Marbaxanus, Dux & Rector magnus ipsorum, felix tamen Christianorum exercitus, in quo pauci erant respectu multitudinis infidelium prædictorum, in virtute illius, à quo est omnis virtus & victoria, intrepidè contra Paganorum Exercitum ac fortiter

& strenuè irruens, post conflictus aliquos, eisdem devictis gloriose Fidei hostibus, civitatem eandem, cum portu, & fortalitiis suis, posuit divina providentia, quæ in sua dispositione non fallitur, in manibus populi Christiani, dictusque Patriarcha, eliminatâ exinde Paganici erroris spurcitiâ, fecit ibidem ad laudem & gloriam divini Nominis, exaltationem Catholicæ Fidei, & consolationem ejusdem populi Christiani, divina officia celebrari, ac fortificari & muniti civitatem eandem, ut Fideles, qui ad acquirendas terras Paganorum partium earundem, & sub cultum Orthodoxæ Fidei reducendas laborare pro suarum animarum salute voluerint, ad ipsam civitatem & portum ipsius applicandi solidum & optimum valeant reclinatorium reperire. Nos autem, tam per literas ejusdem Patriarchæ, quam aliorum Fide dignorum, nec non & quorundam exinde venientium relatis, hujusmodi victoria triumphali, quam de sede suæ magnitudinis dedit Altissimus, cum ingenti lætitia plenius intellectâ, tantorum collatori donorum in humilitate spiritus exolvere curavimus vitulum laborum, & tam per processiones, quam sermones ad Clerum, & populum, laudes fecimus solemniter Domino decantari. Porro de hujusmodi victoria, dilectus Filius, nobilis Vir, Johannes Bonde Domicellus, de partibus illius veniens, & ad tuæ Regalis Excellentiæ præsentiam se conferens, qui præsens in ea extitit, & super gestis per eum inibi laudabilibus multipliciter commendatur, eandem Excellentiam facere, viva voce, poterit plenius certiozem. Rogamus itaque Serenitatem Regiam, & attentius in Domino exhortamur, quatenus quæ, quanta, & qualia Principes Catholicos, ad ejusdem dilatationem Fidei, ac suæ salutis & honoris augmentum, possent agere his temporibus, si guerris & dissensionibus suis cessantibus, intendere circa talia procurarent, consideranter attendens, tu Fili carissime, quem ad talia & similia inter cæteros Principes Catholicos Orbis terræ aptum, convenientem, & idoneum reputamus, ad vias pacificas, super guerris tuis, animum Regium dirigas, habiles, effectualiter & inclines; ut in his, quæ Dei sunt, tuisque honori & saluti congruunt, intendere, sicut desideranter affectamus, sicque vires tuæ fortitudinis valeas exercere, ut post cursum vitæ præsentis de Regno temporali, quod obtines, coronam Regni merearis accipere sempiterni.

Datum Avinion. Kal. Februarii, Pontificatus nostri anno tertio.

G. de Aula.

Bulla ad litteras, & Nuncios Regis responsoria de Treugis, & de attemptatis contra Treugas, ac super variis hinc inde tractatis, pacem bellumque tangentibus: anno 1345.

III.
Ex Arch.
Angliæ
Rymer
Tom. 5.
pag. 405.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissima in Christo Filio Eduardo, Regi Angliæ illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Præsentatas pridem Apostolatui nostro Celitudinis tuæ litteras recepimus, quarum serie per nos intellectâ ipsæ nobis litteræ admirationis, ne dicamus turbationis materiam præbuerunt. Quæ quidem litteræ effectualiter continebant quod: Licet super dissensionibus

& gueris inter Te, Fili carissime, ac carissimum in Christo filium nostrum, Philippum Regem Franciæ illustrem, suscitatis, tu, pro vitandis damnis & periculis procedentibus ex eisdem, plures vias pacis obtuleris Regi prædicto, ut posses, sicut affectabas, in passagio Transmarino nostro obsequiis intendere Redemptoris. Ipse tamen, te per verba protrahens, nihil facere voluit in effectu, sed pendentibus simulatis tractatibus tibi procuraverat multa damna. Propter quod Tu, volens jus tuum prosequi, ad partes Britanniae te conferre cum armata potentia, ut asseris, curavisti, ubi, Te guerram contra Regem faciente prædictum, supervenerunt Venerabiles Fratres nostri, Petrus Prænestinensis, & Ambaldus Tusulanensis Episcopi, Apostolicæ Sedis Nuncii per nos missi. Quibus tractantibus & mediantibus inter Te ac Regem eundem inite fuerunt invicem Treugæ ac firmatæ, duraturæ usque ad certum tempus, infra quod, coram nobis, de Pacis concordia mutua cum Nunciis hinc inde destinandis interim tractaretur. Ita quod Treugæ ipsæ ubique infra potestatem parium, & specialiter in Ducatu Britanniae, inter Te ac Regem ipsum, & utriusque vestrum adhaerentes, etiam si Jus in eodem Ducatu Britanniae se habere prætenderent, fervarentur. Quod omnes Coadjutores & alligati utriusque partis in tali possessione rerum & bonorum suorum, quæ erant tempore quo inite fuerunt Treugæ, ipsis durantibus remanerent; certis aliis modis & conditionibus appositis in eisdem Treugis plenius & expressis. Et subjungitur præterea in eisdem, quod, cum te sub spe Treugarum hujusmodi, pacis aridente fiducia, Tu, dimissis paucis aliquibus in Britannia, in Angliam rediisses, tuosque, super Tractatu pacis prædictæ, Nuncios ad nostram præsentiam destinasses, Supervenerunt tibi nova, non parum pungentia mentem tuam, de morte, videlicet, quorundam nobilium captorum in Britannia de mandato speciali dicti Regis, & ultimo supplicio Parisiis traditorum: nec non de strage ac depopulatione magna fidelium & subditorum tuorum in Britannia, Vasconia, & locis aliis, tractatibusque subdolis & occultis cum alligatis & subditis tuis habitis, quos tibi auferre, sibi que nitebatur atrahere Rex prædictus, & aliis injuriis & novitatibus, per terram & mare contra dictas Treugas attemptatis, per quæ Treugas ipsas per partem Regis ejusdem reputabas penitus dissolutas. Et quamvis, sic ipsis Treugis dissolutis, guerram potuisses per culpam partis alterius retulisse, ad vitanda tamen guerrarum ipsarum discrimina, si posses reformationem obtinere attemptatorum hujusmodi cupiens experiri, diversis vicibus diversos tuos Nuncios, tam ad tractandum super pace prædicta, quam ad petendum reformationem attemptatorum prædictorum ad nostram destinasti præsentiam, & statutos super hoc terminos prorogasti, resumendi guerram potestate tibi nihilominus reservatâ. Et quia jam statuti elapsi sunt termini ad tractandum, & nulla via pacis rationabilis Tibi vel eisdem Nunciis fuit aperta, nec Rex prædictus attemptata hujusmodi, licet per nostras litteras requisitus pluries, revocare, sed multiplicare curavit contra te injurias & offensas; ut taceres de multis excessibus, per Nuncium nostrum, ad dictas partes Britanniae pro faciendis observari prædictis Treugis destinatum, partem contra Te ac tuos assumendo, commisisse; super quibus, ut dicebas, Nos, licet requisiti, Remedium minimè curavimus adhibere. Apud Deum, & sanctam Ec-

clesiam ac Populum debes excusatus haberi, si hujusmodi vim & injuriam, cum aliud, ut proponebas, non reperias Remedium, præsertim ut causam justam te habere asseras, propulsare procuras. Quamobrem ut reputans Treugas prædictas ex causis præmissis, quas scis, & loco ac tempore probare intendis, si oportuerit, esse veras, per præfatum Regem, & adhaerentes suos, esse, maxime in dicto Ducatu Britanniae, dissolutas, dicendo, ut cum pace ac reverentia nostra loquaris, Regem eundem, tanquam Vialatorem Treugarum ipsarum, ac inimicum & persecutorem tuum capitalem, & tuorum invasorem Jurium, diffidabas; protestando nihilominus te nolle in offensam nostram vel Sedis Apostolicæ, quos revereri cupis ut debes, nec in alicujus injuriam aliquid attemptare, sed solum cum ordinato moderamine Jura tua prosequi & defendere Te ac tua.

Ideoque Apostolicæ Reformationi quæ metitur singulis aequa libra, devotius & humiliter, quo poteras, supplicabas, ut præmissis in examen debitæ considerationis adductis, de te benigne sentire, teque dignemur habere super his excusatum. Nam præmissa te facere asseris propter defectum Remedii & invitus, ad pacem te offerens, cum eam habere poteris bono modo. Sanè, Fili dilectissime, novit Altissimus qui scrutator est cordium & cognitor secretorum, quod postquam ad summi Apostolatus apicem divina miseratio nos provexit, ad concordiam inter te & eundem Regem procurandam fideliter laboravimus, omni singulari affectione postposita, & adhuc offerimus, non parcendo laboribus aliisque negotiis prætermisissis, prout tuæ Celsitudini per nostras tibi missas litteras credimus esse notum. Postquam autem inite fuerunt dictæ Treugæ inter Te dictumque Regem, quæ nobis gaudium non modicum attulerunt, sperantes ex ipsis pacis reformationem perpetuam postmodum provenire, nostro frustrati sumus desiderio usque quaque; confidimus tamen in Domino, quod illud, quod nondum factum extitit, donante ejus gratia, poterit imposterum prosperari. Porro quia illi, qui dictas tuas nobis missas litteras dicitur, rei veritatem forsitan ignorabant, multa posuerunt in eis, & aliqua tacerunt, in quibus erraverunt notabiliter, factum taliter recitando. Novit enim tua Sublimitas, quod licet tractatum & ordinatum in eisdem Treugis extitisset, ut pro pace tractanda solennes Nuncii, quorum essent aliqui de Prosapia regalis generis ad nostram præsentiam mitterentur hinc inde, prælibatusque Rex Franciæ suos Nuncios solennes, inter quos erant, dilecti Filii nobiles Viri, Petrus Dux Borbonefii, & Humbertus Delphinus Viennensis, de genere Regio, & multi alii Prælati, & magnæ auctoritatis Viri, prout ordinatum extiterat, cum mandatis sufficientibus destinavit, qui se ad procedendum in Tractatu pacis hujusmodi multum voluntarios exhibebant. Tu tamen Fili amantissime, quamvis aliquos, inter quos non erat aliquis de Prosapia regali, nisi dilectus Filius nobilis Vir, duntaxat Johannes de Griliaco, miseris; idem tamen Nobilis, sine aliis Nunciis majoribus, tam de genere tuo regio, quam aliis, quos ad nostram præsentiam venturos dicebat, nec procedere nec expectare voluit, sed potius de Curia Romana recessit, qui nec rediit, nec alii de genere tuo prædicto, tui postmodum Nuncii advenerunt. Consideret igitur tua regalis Prudentia, si per nos, aut partem dicti Regis, vel tuam steterit, quo minus ad tractatum processum fuerit dictæ Pacis. Rursus, super eo,

quod,

ANNO
1345.

quod, propter captionem & punitionem illorum nobilium, in eisdem litteris asserunt prædictæ Treugæ violatæ, aliàs tuæ Magnificentiæ scripsisse, & tuis Nunciis dixisse, meminimus, quodd præfatus Rex ad inuestivas litteras nostras, missas sibi super hoc, sic respondit, quodd illi Nobiles, violando ipsas Treugas manifestè in partibus Britanniæ, ac homicidia, depopulationes, incendia, & alia horrenda maleficia committendo ibidem, flagrantibus huiusmodi & aliis criminibus capti, propter præmissa & alia sua facinorosa scelera, & deinde puniti, exigente iustitia, exiterunt; quodque dicti Nobiles assererent, se non tecum, sed cum dilecto Filio, Nobili Viro, Johanne de Britannia, Comite Montisfortis, confederationes habere. Qui quidem Comes, tunc existens Parisiis, se etiam tecum colligatum nullis confederationibus assererat; nec tuam etiam Excellentiam latere credimus, quod, sicut pars tua conquerebatur de attemptatis per partem dicti Regis, tam in prædictis Britannia, quam Vasconia, & aliis partibus, contra prædictas Treugas, ita etiam, ex aduerso, pars Regis prædicti assererat, quamplurima per tuos & partem tuam attemptata fuisse in eisdem, & aliis partibus, & in mari, etiam contra formam & tenorem Treugarum ipsarum, super attemptatis huiusmodi diversis articulis exhibitis hinc & inde. Directis autem per nos litteris nostris Regi præfato, super reparatione attemptatorum ipsorum pro parte tua prædictorum, Rex idem, super hoc respondendo, nobis per suas litteras intimavit, se velle inuolabiliter observare dictas Treugas, & facere attemptata quæcumque per partem suam, si qua essent, dum tamen tu idem de attemptatis per partem tuam fieri faceres, penitus revocari. Et nihilominus litteris nostris super eo Regi præfato directis, quodd ipse dilectum Filium, nobilem Virum Carolum de Bleis, se asserentem Ducem Britannia, iuvare super his, quæ per eum audiebamus in Britannia fieri, dicebatur, per suas alias litteras nobis sæpe respondit, quod ipsi Carolo, nec in gente, nec in pecunia, nec in aliis quibuscumque, aliquale auxilium præbuerat, aut iuramentum, & hoc idem, dilectus Filius, nobilis Vir Johannes ejusdem Regis Primogenitus, Dux Normanniæ, verbotenus constanter & frequenter asseruit in nostra præsentia constitutus. Cumque nos etiam eidem Carolo super observatione Treugarum efficaciter scripsissemus, ipse ad nostram præsentiam se conferens subsequenter, præsentibus præfatis Prænestinensi & Tusculanensi Episcopis, asseruit, se nunquam Treugas prædictas aliquo modo inivisse, nec fuerat super hoc requisitus; asserens, quod secundum verba in accipiendis Treugis apposita, non debebat nec poterat in eis modo aliquo comprehendendi, prout etiam tuis Nunciis in Curia existentibus, ante recessum ejusdem Caroli, diximus seriosius explicandum. Demum cum super reformatione attemptatorum contra ipsas Treugas, de quibus conquerebantur utriusque partis Nuncii, exhibitis diversis Articulis, ut præmittitur, hinc & inde, qualiter valeret utilis fieri, ageretur; quamquam Nos id auctoritate Apostolica, ex nostri officii debito, maxime cum Religione juramenti firmatæ inter cætera fuerint ipsæ Treugæ, facere valeremus; tamen propter multa vitanda scandala, & certas causas alias, expeditius visum fuit, quod de voluntate ac consensu partium procederemus ad ea. Et licet per nos dictis Nun-

ciis dictum fuerit, quod, attentis Articulorum super attemptatis eisdem diversitatibus; & involutionibus ex illis procedentibus, quæ longam & diffusam indagine exigebant, sic faciliter & utiliter ad Tractatum pacis & Reformationem attemptatorum ipsorum simul procedi poterat, sicut solum ad reformationem attemptatorum prædictam; nota tamen dictata fuerit per ipsos tuos Nuncios super litteris opportunis, per Te, ac Regem prædictum concedendis, nobisque mittendis, super revocatione attemptatorum huiusmodi per nos, ut præmittitur, facienda; quam notam eidem Regi Franciæ misimus, qui litteras, secundum eam confectas, & suo sigillo sigillatas, promptè ac liberè absque præiudicio termini nobis misit. Tu verò, Fili præcarissime, tuas ad nostras destinasti super hoc litteras, sed adeò brevem terminum continentes, quodd à tempore præsentationis earum computando, infra illum vix potuisset benè ac commodè huiusmodi Reformationis negotium inchoari. Cæterum ad ea, quæ de Nuncio nostro, misso in Britanniam, arguendo facta sua, prædictæ tuæ litteræ subjungebant, breviter respondemus, quod nos displicenter audito, nonnulla contra prædictas Treugas in dictis partibus Britannia attemptari, prædictum Nuncium, pro eis observari tenacius faciendis, ad partes ipsas providimus destinandum; qui sicut nobis sæpe relatum extitit, se quantum poterat cum iustitia, & reperiebat favorabiliter parti tuæ, gessit, de quo dictus Carolus per litteras & Nuncios nobis graviter est conquestus. Si verò aliqua injusta vel injuriosa fecit idem Nuncius, ignoramus; sed statim, auditâ de ipso querelâ tuarum gentium, ipsum revocavimus, quamvis se per suas litteras multum super hoc excusaverit; & deinde rediens ad Sedem Apostolicam verbo tenus se excuset; & si nobis innotuissent aliqua de prædictis, ipsum correxissemus, & adhuc, si nobis de illis constaret, corrigeremus, iustitia exigente. Sed de civitate Venetensi, quæ secundum tenorem Treugarum ipsarum, in manibus Nunciorum nostrorum prædictorum, nomine nostro, & Ecclesiæ Romanæ, remansit, & toto tempore Treugarum eodem nomine teneri debuit & etiam gubernari, & de qua in fine Treugarum suam poterat idem Nuncius facere voluntatem. Quam, illi de parte tua, expulsis de ipsa illis, qui eam nostro & Ecclesiæ Romanæ nomine tenebant & regebant violenter & turpiter, in nostrum & ejusdem Ecclesiæ contemptum & opprobrium, veniendo contra Treugas, notoriè occuparunt, mentionem eadem tuæ litteræ non fecerunt prædictæ; Attendat autem tua Regalis Circumspectio, si hæc debeamus & possimus sub dissimulatione conniventibus oculis pertransire. Denique, cum dilecto Filio, nobili Viro, Henrico Comite Derbeya causa devotionis suisque aliis opportunitatibus, ad Sedem veniente Apostolicam, ac à nobis lætanter & benignè recepto, super modis & viis quibus melius, utilius, & facilius posset attingi ad pacis reformationis prædictæ scopum, tractatus habuimus familiariter & secretè; & attendentes diligentius, quod tu, Fili dilectissime, quem distributor gratiarum omnium multis virtutibus decoravit, ad prosequendum Dei negotium adversus hostes Fidei Christianæ, inter cæteros Principes Catholicos Orbis terræ, valde idoneus existebas, perpendimus, & in tractatibus familiaribus & secretis huiusmodi revolvimus, Nos & Comes prædictus, quod per viam Passagii, ad liberandam de manibus infidelium

ANNO
1345.

ANNO
1345.

Terram Sanctam, defendendamque & dilatandam in partibus Transmarinis fidem Catholicam ad pacis reformationem prædictæ, via facilior, & honorabilior videbatur; quodque contemplatione ipsius negotii Transmarini, ob honorem Divini Nominis, multa, quæ aliàs essent difficilia, facilia, largiente Domino, redderentur. His autem & aliis multis utilibus, inter Nos & Comitem suprascriptum, sub-familiari & secreto Tractatu hujusmodi, colloctis, idem Comes, de Romana Curia cum gratia nostræ benedictionis recedens, & ad partes Angliæ tuamque præsentiam se conferens, præmissa, per nos & ipsum tractata, & colloctata, ut præmittitur, tuæ Celsitudini exposuit seriòse, sicut nobis per suas litteras, & dilectum Filium Johannem de Ripis, Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, Penitentiarium nostrum, tunc Confessorem suum & Nuncium, studuit intimare. Verùm quia idem Nuncius se habere asseruit in mandatis, ut dilecto Filio, Johanni Offerde, Decano Ecclesiæ Lincolnienis, tunc in Romana Curia existenti, aperiret præmissa, & super hoc, tam tuas Regias, quam ipsius Comitis litteras directas Decano præsentasset prædicto. Nos eisdem, Decano & Nuncio ad nostram præsentiam evocatis, & aliqui super prædictis habita collatione cum eis, nobis & ipsis concorditer visum fuit, quòd, anrequam appropinquarem ad locum, de quo nobis scriperat dictus Comes, propter multas utilitates, quas tibi per eundem Nuncium explicare volumus viva voce, honori nostro & commodo negotiorum hujusmodi expediens admodum videbatur, nos de intentione partium, ne labor noster esset delusorius vel inanis, aliqua magis specificè præsentare; Quamobrem præfato Comiti inscripsimus, ut de intentione tua super prædictis nos sub secreto certiores efficere procuraret, quia parati eramus, sicut condixeramus cum ipso, efficaciter laborare. Postmodum autem, dilecti Filii, Johannes de Thoresby, Canonicus Lincolnienis, & nobilis Vir Radulphus Pigornel, miles, tuæ Celsitudinis Nuncii ad nostram præsentiam cum litteris tuis Regiis de credentia venientes, & quæ inter nos & dictum Comitem prolucata & tractata, sicut præmissum est, & tibi per eum plenius exposita fuerant, pro parte Regia, sub commissa sibi credentia, recensentes apud nos insliterunt, ut ad locum, de quo nobis præfatus Comes scriperat, appropinquare vellemus; Quibus nos respondimus, & tibi Fili carissime duximus per nostras litteras respondendum, quod in his, quæ inter nos & memoratum Comitem colloctata & tractata fuerant, ut præfertur, persistebamus, & persistere intendebamus veraciter & constanter, ac circa Reformationem dictæ pacis, & promotionem negotii dicti Passagii, ad quæ afficiebamur, & afficimur plenè affectibus, inter cætera ferventia vota nostra, eramus laborare parati, etiã ad locum accedendo prædictum, non parcendo maximis exinde secuturis laboribus & expensis. Sed, sicut cum præfatis Decano & Johanne de Ripis condixeramus, & Comiti rescriperamus prædicto, hujusmodi appropinquatio nequaquam expediens videbatur, quousque de tua & Regis prædicti essemus intentionibus super his magis specificè informati. Quapropter tuam Excellentiam rogandam duximus & horrandam, ut attentis bonis ejusdem pacis inenarrabilibus, & negotii dicti Passagii commodis & honoribus, te nobis velles sub secreto aperire prædicto; quia nos procurare intendebamus, quantum bono modo

possemus, quod Rex prædictus se nobis, super sua intentione, similiter aperiret; ut si videremus materiam ad viam pacis prædictæ dispositam, tam ad appropinquationem prædictam, quam ad alia, quæ per nos fieri possent, in hac parte, commodius, libenter, & placidè nos disponere valeremus. Post recessum autem Nunciorum tuorum prædictorum de Curia, intellecto & nobis intimato, quod, facta tibi relatione de his, quæ responderamus ipsis Nunciis, & perceptis per te, quæ nostræ inde tibi & dicto Comiti directæ litteræ continebant, salubri & sano ductu consilio, eundem Comitem & dilectum Filium, nobilem Virum, Bartholomæum de Burgash, Nuncios tuos idoneo mandato suffultos, ac de intentione tua hujusmodi plenius informatos, ad nostram pro præmissis ordinaveras præsentiam destinare. Nos volentes veritatem & æquitatem in omnibus observare, præfato Regi, cui antea nihil de præmissis per nos directum fuerat, scripsimus super his, sicut vidimus expedire; & nihilominus, ut secretius sibi aperirentur prædicta, venerabilem Fratrem nostrum, Guidonem Episcopum Eduensem propterea providimus specialiter ad ejus præsentiam destinandum. A quo quidem Rege responsum recepimus nobis gratum, videlicet, quod mox, dum ipse audiret tuos prædictos Nuncios, mare veniendo ad eandem nostram præsentiam transmississe, suos solennes Nuncios, sufficienti potestate munitos, & de sua intentione plenè instructos ad eandem nostram præsentiam mittere non tardaret.

Cumque, concessis per nos & Regem præfatum litteris de conductu securo pro tuis prædictis Nunciis eorumque familiis & rebus juxta formam, quam alii tui Nuncii, qui tunc erant in Curia, dictaverunt, Nunciorum tuorum prædictorum cum gaudio & ingenti desiderio præstolaremur adventum, supervenerunt rumores displicibiles, Citharam exultationis in lætum tristitiæ, proh dolor! convertentes, scilicet, quod prædicti non venirent Nuncii, nec illos vel alios mittere intendebas, & nihilominus alii tui Nuncii, qui tunc erant, ut præmittitur, in Curia, recesserunt abinde. Ponderet igitur Circumspectio Regia, cogitet & recogitet diligenter, cui, si ad præmissa, utique sancta, salubria, honorabilia, & valde utilia, processum non extitit, culpa meritò debeat imputari.

Et si, attentis his quæ superius narrata sunt, veritate utique fultis & subsistentibus, sicut tua Prudentia Regia planè novit, Treugæ prædictæ per partem Regis ejusdem dici possint, prout in prædictis tuis litteris scribitur, violatæ, nobisque impingi valeat, quod negligentes vel remissi fuerimus super remediis apponendis: Et si etiam tui Consilarii sano tibi consilio suaserint, quod contra easdem Treugas, per te juratas, sic inconsultè venires, teque Judicem faceres, per Regem præfatum ruptas ipsas Treugas in eisdem tuis litteris asseuendo; præsertim cum, sicut præmissum est, utraque pars conquereretur, & exhiberet Articulos, super attemptatis & reformatione ipsorum. Et si nobis, qui, licet insufficientibus meritis, locum tenentes in terris Regis pacifici & excelsi, prædicare, procurare, fovere, ac nutrire pacem debemus inter cunctos Christianos, ac guerras, dissensiones, & odia tenemur quantum possumus extinguere, ac de medio fidelium remove, quique pro pace tua, & dicti Regis, sicut præmissum est, cordialiter & fideliter laboravimus & laborare intendimus, scribi debuit diffidatio suprascripta. Et nihilominus, si atten-

debant

ANNO
1345.

ANNO
1345.

debant litterarum compositores prædictarum, ponendo dictam diffidationem in eis, quod nos, qui pacem evangelizare cupimus & debemus, & specialiter ad pacem prædictam cordialiter afficimur, ut præfertur, guerrarum & dissensionum existeremus Nuncii & Præcones, quorum in hac parte cogitatus, si talis forsan fuerit, temerarius extitit, procul dubio præsumptuosus, damnabilis & inanis. O Fili prædilectissime! utinam intrâ præcordia Regia revolves diligenter, quanta tuæ salutis merita, quantæque laudis præconium, & honoris cumulum acquires, & celebris memoriæ gloriam in tuo nomine poneres, si reformata cum eodem Rege pace rationabili, ad quam purâ, iustâ, & rectâ intentione dirigebamus, & dirigimus sollicitudinis nostræ studia, ut præfertur, ad prosequendum Dei negotium, ad quod te Creator omnium aptum fecit, & nos attentis universis circumstantiis, ut sæpe diximus, non indignè, reputamus valde idoneum, te, inclitæ memoriæ, Progenitorum tuorum Regum Angliæ clara sequendo vestigia, disponeres cum effectu, ut exerceres adversus hostes Fidei Catholice vires tuas. Porro acerbitate mentis & dolore cordis affligimur, quod aliqui, qui forsan sua magis quærunt venari lucra propria, quam intendere tuis honoribus & saluti, te deviasse videntur ab huiusmodi proposito, & ad illa, quæ Deo displicent, tuisque commodis, honoribus, & saluti non conveniunt, proh dolor! induxisse. Quantum autem acceptum sit Deo negotium defensionis & dilatationis Fidei Orthodoxæ, ceptum in Transmarinis partibus contra Turchos, claret ex stupendis miraculis, quæ Divinæ pietatis clementia, in diversis partibus, pro dicto negotio, sicut ad nos fide digna tam verbalis quam litteralis relatio pertulit, operatur. Habet, nempe, ipsa relatio, quod Cruces fulgentes in plerisque apparuerunt partibus, ad quas concurrentes Fideles multa sanitatis beneficia, illi videlicet, qui gravabantur infirmitatibus, reportarunt. Ex quibus intelligentes multi Nobiles & Potentes, se per hoc ad vindicandas crucifixi Redemptoris injurias invitari, multitudo eorum innumerabilis, & specialiter de partibus Italiæ, nonnullis ex eis, videlicet, commissa patricidia, fratricidia, & alia delicta gravia, pro reverentia Redemptoris, in diversis locis, sibi adinvicem remittentibus, pacemque reformantibus, ad partes Ultramarinas contra Turcos prædictos cum armorum potentia se accinxerunt hætenus & accingunt. Nec, quod ulterius eadem relatio ad nos lætanter perduxit, prætermittendum credimus vel silendum, quod post felicem transitum, bonæ memoriæ Henrici Patriarchæ Constantinopolitani, Apostolicæ Sedis Legati, occisi ab infidelibus, supra turrem civitatis Smirnenfis, quam, dum viveret, inhabitabat Patriarcha prædictus, & quæ turris Patriarchæ vulgariter dicitur, lux magna visa est pluries, ad prosecutionem operis Dei strenuam corda fidelium excitans & inflammans. Agere namque bella talia decet Principes Catholicos & devotos, non ad effundendum Redemptorum pretioso cruore Dominico sanguinem inhiare. Rogamus itaque Celstitudinem tuam Regiam, & in Domino attentius exhortamur, tibi nihilominus, sub virtute juramenti præstiti super eisdem Treugis, injungentes, quatenus civitatem prædictam Venetensem in manibus Nunciorum nostrorum prædictorum nomine nostro regendam, in statu quo erat tempore occupationis & dejectionis illorum, qui eam nomine, ut præ-

fertur, regebant, eandem reduci facias tenendam pro toto tempore Treugarum ipsarum, & regendam modo & forma expressis in Treugis supradictis. Et nihilominus ad observationem Treugarum earundem, omisis hostilibus & bellicis aggressionibus & insultibus, redeas, easque pro toto tempore ipsarum, videlicet, usque ad instans festum Beati Michaelis & abinde usque ad annum continuum, pro parte tua observes inviolabiliter, & facias observari; cum per eundem Regem idem velimus fieri, & inde sibi scribamus per litteras opportunas. Pro certo sciturus, Fili præcarissime, quod negligere nequibimus, quò minus, attentis Treugarum ipsarum utilitatibus, & tam juramenti, quam aliis firmitatibus, quibus roboratæ fore noscuntur, contra fractores & violatores earum, prout rationis fuerit, & ad nostrum pertinebit officium, procedamus. Postremo precibus & exhortationibus eisdem affectu paterno addicimus tuam Excellentiam, per Dei misericordiam obsecrantes, ut ad dictæ pacis Tractatum redeas, & pia mentis affectione intendas, tuos idoneos Nuncios, plena potestate suffultos, pacisque prædictæ voluntarios, ac ipsius zelatores fideles & fervidos, ad nostram præsentiam propterea destinando; quia pro certo, sicut sæpe diximus, Nos cum recta intentione solum Deum habendo pro oculis, modos & vias, ad laudem Dei, commodum negotii Fidei, ac utriusque partis honorem & utilitatem, non dirigendo, quoad hoc, affectum nostrum ad unam partem plus quam ad aliam, sed librando dumtaxat stateram veritatis & justitiæ, perquirere, tractare, ac prosequi studebimus, quantum cum Deo expedire videbimus, aliis postpositis negotiis & laboribus non vitatis; & super his dicto Regi scribere intendimus, ipsumque, pacis faciente auctore, reperire cupimus super his benevolam & benignam. Sic te, Fili carissime, super præmissis & eorum singulis, quæsumus, persuasus quod Deum tibi constituas propitium, & affectu pacis dulcedine Redemptoris ejusdem obsequiis inrendere valeas, sicut te votivè appetere audivimus, & nos etiam affectamus; exinde coronam regni perpetui, præter laudis humanæ præconium, feliciter percepturus. Rursus, Fili amantissime, quia tuæ voluntatis propositum, utinam favorabile & benignum, scire super his affectamus, quæsumus, ut de illo nos certiores efficere quanto citius non postponas.

Datum Avinioni duodecimo Calendas Augusti, Pontificatus nostri anno quarto.

A. de Lauac.

Fratres Hospitalis B. Mariæ de Caritate in Dicelesi Catalaniensi sub ordine & regula Sancti Augustini constituit: anno 1347.

IV.
Ex Martene Anecd.
Tom. I.
col. 1392.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Caraluniensi Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Desiderantes statum Hospitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet regi

ANNO
1347.

salubriter & augeri, ad illa libenter intendimus, per quæ eorundem Hospitalium & locorum Ministri pauperum, & infirmorum, Hospitalium, & locorum eorundem curam liberius gerere valeant, & aliàs loca ipsa spiritualiter, & temporaliter, auctore Domino, suscipiant incrementa.

Sane dilectorum filiorum Magistri, & Fratrum Hospitalis super Fluvium *De Roignon*, quod Caritas Beatæ Mariæ vulgariter nuncupatur, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, tuæ Catalaunenſis Diœceſis, ac de vico Jardinorum Pariſienſium, & Beati Ludovici Silvanectenſis, ceterorum Hospitalium & Hospitalis ejusdem dicti *Caritas* membrorum petitio nobis exhibita continebat, quod quondam Guido de Janvilla miles, Dominus de Domno Georgio dictæ Diœceſis prædictum Hospitale dictum *Caritas* ad opus infirmorum & pauperum in fundo proprio ejus sumptibus construxit, etiam & dotavit, quodque felicis recordationis BONIFACIUS Papa VIII. Prædeceſſor noſter prædictum Hospitale dictum *Caritas*, cum omnibus membris, bonis, juribus, poſſeſſionibus, pertinentiis, & perſonis eorum, tam tunc præſentibus, quam futuris ab omni poteſtate, lege, jurisdictione ordinaria ex tunc perpetuis futuris temporibus auctoritate Apoſtolica prorsus exemit, & totaliter liberavit, ac liberum omnino eſſe voluit & exemptum: ita quod Romanæ dumtaxat Eccleſiæ ſubjectum exiſteret, quodque Sacerdos in eodem Hospitali poneretur, & conſtitueretur in ipſo, qui animarum curam perſonarum in illo degentium & ſpiritualium ſollicitudinem & poteſtatem in eodem haberet, quodque Hospitale præſatum, & quodlibet membrum ejus oratorium obtinens, cimiterium habere valeret, ad ſepeliendum perſonas eorum, & familiarium ipſorum, ac etiam advenarum inibi decedentium; nec non prædictum Guidonem & heredes ſuos, & alios quoslibet, qui ſepulturam in illis ducerent eligendam. Voluit autem idem Prædeceſſor, quod in recognitionis ſubjectionis hujusmodi ſignum præſatum Hospitale duas libras cere teneretur Camera Sedis Apoſtolice annis ſingulis exhibere; & quod deinde prædictus Miles dictum Hospitale cum omnibus membris & pertinentiis ſuis eisdem Magiſtro & Fratribus viventibus ſub regula tertii Ordinis Beati Franciſci tradidit ad regendum, ac etiam donavit: qui Fratres regentes prædictum Hospitale & ejus membra tunc ordinarunt inter ſe, ad requiſitionem Fundatarii prædicti, quinquaginta annis jam elapſis, quod ipſi & eorum ſucceſſores in prædicto Hospitali dicto *Caritas* & membris univerſis ejusdem exiſtentes, votum caſtatis, paupertatis, & obedientiæ facerent, & ſcapularia portarent, Magiſtrum Generalem & Viſitorem eligerent, & in communi vita, prout alii Religioſi non mendicantes viverent, Capitulum generale facerent: correctiones, punitiones, & amendas taxarent per conſilium proborum Religioſorum, ſcilicet Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum, qui ſemel in anno ad ſua Capitula generalia conſueverunt convocari. Et ſic talem vivendi ritum tenuerunt auctoritate propria, & abſque Sedis Apoſtolice licentia, non intendentes novam Sectam inducere, aut novitatem præſumere, ſed ſolum ut decentius & firmitus poſſent Deo debite famulari, & obligabilius & diligentius pauperibus deſervire. Quare prædicti Magiſter & Fratres nobis humiliter ſup-

plicaverunt, ut cum ipſi invenerint ſecundum opinionem quorundam, pluribus tamen contrarium aſſertibus, eis per conſtitutionem felicis recordationis Johannis Papæ XXII. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Sancta Romana & univerſalis Eccleſia; non licere talem vivendi ritum tenere, eorum Statui providere de benignitate Apoſtolica dignemur. Nos igitur volentes eisdem Magiſtro & Fratribus de illo remedio providere, per quod Deo in infirmis & pauperibus Hospitalis dicti Caritas & membrorum prædictorum poſſent gratum Domino reddere famulatum, eorum ſupplicationibus inclinati, Fraternalitati tuæ per Apoſtolica Scripta committimus, & mandamus, quatenus præſatis Magiſtro & Fratribus, præmiſſo vivendi ritu ab eis omnino dimiſſo, regulam Beati Auguſtini, ſecundum quam eos & ſucceſſores eorum perpetuo vivere volumus, & quam ipſi profiteri tenentur, nec non honeſtum habitum quem geſtent, auctoritate noſtra exhibeas & aſſignes. Volumus inſuper, quod loca quæ obtinent cum Eccleſiis, oratoriis, & cæmeteriis eorundem, retineant ſicut prius, exemptionibus hujusmodi, aliisque privilegiis eidem Magiſtro & Fratribus à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus conceſſis in ſua firmitate manentibus, & præmiſſis, & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Datum Avenioni VI. Calendas Auguſti, Pontificatus noſtri anno V.

Confirmatio Privilegii Urbani IV. Univerſitati Pataviæ de Cancellariatu Academia Episcopopo conceſſi: anno 1347.

C L E M E N S . EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Attendentes providè, quod ex litterarum ſcientia, veluti ex dono caeleſti ſpiritualiter & temporaliter bona publica proveniunt, & privata quoque ab ipſius Profeſſoribus præſertim in ſtudiis Generalibus fidelis inſtruitur populus, & reducit exorbitans ad ſemitam veritatis, libenter ea concedimus, quæ Doctorem & Magiſtrorum ac Scholarium in ſtudiis Generalibus inſiſtentium commoditatem reſpiciunt, & per quæ ſcientiarum fructus valeat adaugeri. Sane petitio Venerabilis Fratris noſtri Ildobrandini Episcopopi Paduani nobis exhibitæ nuper continebat, quod in civitate Paduæ de conſuetudine ibidem inviolabiliter obſervata tanto abhinc tempore, ut de ejus contrario memoria non extet, viguit & adhuc viget in Jure Canonico & Civili abſque Facultatibus præter Sacram Theologiam ſtudium Generale, ſicuti per totam Italiam & in aliis mundi partibus eſt aperte manifeſtum. Et quod autoritas faciendi Doctores & Magiſtros in eodem Studio reſidentes in Jure ac Facultatibus ſupradictis, examinandi Scholares ad Doctoratum ſeu Magiſterium promovendos in ſtudio ſupradicto, & examinatos approbandi, ſeu etiam reprobandi ſimiliter, & de antiqua conſuetudine obſervata in eodem Studio ad Episcopopum Paduanum, qui eſt pro tempore, pertinet, & pertinere etiam conſuevit: & quod præſatus Ildobrandinus Episcopopus nonnul-

ANNO
1347.

V.
Ex Hir.
Univerſ.
Pariſienſ.
Bulei
Tom 4.
p. 297.

ANNO
1347.

los Scholares in Jure Civili & Canonico, ac Medicina coram se examinari fecit per Doctores ipsius Studii, ipsique postea licentiam dedit, & quibusdam ex eis in examinatione prædicta licentiam & auctoritatem legendi, & docendi tribuit, sicuti est in supradicta, & aliis etiam Studiis fieri generaliter consuetum. Quodque dudum Rectores Universitatis Magistrorum & Scholarium Paduæ deliberatione provida statuerunt, ut Scholares ipsius Universitatis, qui deberent in Magistros assumi, coram Episcopo Paduano qui esset pro tempore, examinari deberent diligenter præsentibus Doctoribus Universitatis ejusdem; & ut eisdem Scholaribus, si reperirentur idonei, deberet licentiam concedere Episcopus memoratus. Quodque deinceps statutum ejusmodi est inviolabiliter observatum; ipsumque statutum, sicut erat providè factum, felicitis recordationis Urbanus Papa IV. Prædecessor noster auctoritate Apostolica confirmavit, decernendo, ut qui secus ibidem sibi Magistri nomen assumeret, pro Magistro nullatenus haberetur; prout Confirmatio & Decretum hujusmodi in literis ipsius Urbani Prædecessoris nostri decretalibus confectis, quarum tenorem de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, plenius continetur. Nos igitur spectantes, quod ad civitatem prædictam Scholares ad promptius studendi causâ se conferrent, quò Studium ipsum in eadem civitate majori fuerit auctoritate munitum; ac volentes propterea præfatum Studium, & Doctores & Magistros & Scholares profèqui favorabiliter, in parte ipsius Ildobrandini supplicationibus inclinati, consuetudinem prædictam, & ea quæ, ut superius narratur, in prædictis ipsius Urbani Prædecessoris nostri literis continentur, rata & grata habentes, auctoritate Apostolica ex certa scientia confirmamus; & præsentis scripti patrocinio communimus; indulgentes nihilominus auctoritate prædicta omnibus & singulis Doctoribus, Magistris, & Scholaribus, ut ipsi dum in prædicto Studio docendo vel audiendo institerint scholasticis Disciplinis, omnibus libertatibus, & immunitatibus ac privilegiis de Jure communi seu approbata consuetudine concessis auctoritate Apostolica Doctoribus, Magistris ac Scholaribus in Studiis Generalibus commorantibus gaudeant & utantur. Statuentes etiam ad hoc, ut examinatio, approbatio & reprobatio Scholarium promovendorum ad Magisterium in Studio memorato semper, sicut fieri debet, cum puritate & sine fraude procedat, ut Doctores in eodem Studio præfentes ab eodem Episcopo requisiti ad examinandum Scholares promovendos ad Magisterium, justo impedimento cessante, venire, & illi qui in examinatione prædictorum Scholarium ibidem præfentes fuerint, de procedendo sine dolo & fraude in omnibus & singulis actibus in hujusmodi examinationibus opportunis & fieri consuetis præstate teneantur in ejusdem Episcopi manibus corporaliter juramentum, ac eidem Episcopo seu ejus vicem gerenti duntaxat votum ipsorum super idoneitate ac sufficientia Scholaris examinati, utrum scilicet approbandus sit an reprobandus, secreta ac sigillatim, & in scriptis exponere ac manifestare similiter teneantur. Injungimus etiam Episcopo Paduano, qui erit pro tempore, sub virtute obedientiæ, auctoritate prædicta, ut ipse in examinandis, approbandis, seu reprobandis personis examinatis, & erga Doctorum approbantium Scholares examinatos votis secreta ferendis sine dolo & fraude proce-

dat. Nos insuper irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate contingeret alterari. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum apud Villam Novam Avenionensis Diocesis 17. Calendas Junii, Pontificatus nostri anno quinto.

Absolutio Willielmi Okami ab Anathemate :
anno - - - -

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum, Salutem & Apostolicam benedictionem.

PETITIO pro parte tua & dilectorum Fratrum Capituli Generalis tui Ordinis nobis exhibita continebat, quod aliqui Fratres vestri Ordinis quamvis paucissimi, qui quondam Michaeli de Casena & Ludovico de Bavaria obdiderunt, & specialiter Guilhelmus de Anglia dicti Ordinis Professor in Monachio remansisse noscuntur, idemque Guilhelmus sigillum antiquum dicti Ordinis, quod diu habuit, tibi remisit, & tam ipse, quam alii dicti Fratres residui, ab excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententiis, atque pœnis in tales per processus Apostolicos promulgatos, quas idem Wilhelmus & alii Fratres adherendo seu obediendo Michaeli & Ludovico prædictis incurserunt, desiderant se absolvi, suntque parati nostris & ejusdem Ecclesiæ mandatis obedire. Quocirca pro parte tua & ipsorum Capituli nobis extitit humiliter supplicatum, & ut eisdem Fratribus, qui ad Romanam Curiam, sicut asserunt, commodè venire non possunt, ipsorumque statui super hoc providere de benignitate Apostolica dignemur. Nos itaque votis eorum volentes annuere in hac parte, vestris supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua specialem in Domino fiduciam gerimus, Wilhelmum & alios fratres prædictos eidem Ecclesiæ reconciliandi, eosque à dictis sententiis atque pœnis, juxta formam per nos super hoc ordinatam, ac de verbo ad verbum præsentibus annotatam, infra annum à data præsentium, si hoc humiliter petierint, absolvendi plenam & liberam concedimus auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem. Forma autem absolutionis talis est. Ego N. Ordinis Fratrum Minorum Professor, confiteor me tenuisse & tenere fidem Catholicam, credere & tenere, quod credit & tenet, & docet sancta mater Ecclesia Romana, ac credidisse & adhuc credere, quod non spectat ad Imperatorem, Papam seu Summum Pontificem deponere & alium eligere vel creare; sed hoc hæreticum reputeo & hæresim damnatam per Ecclesiam supradictam. Insuper ad Sancta Dei Evangelia juro, quod stabo & parebo mandatis Ecclesiæ & Domini nostri Papæ super illatis injuriis & contumaciis fautoris & aliis implicitè vel explicitè per me confessatis, & non confessatis, ac cæteris pœnis & sententiis, quas incurri ab homine vel à jure propter præmissa & ea tangentia. Et quod D. Papæ qui nunc est, & ejus successoribus canonicè intrantibus fidelis ero de cætero, eisque debitam obedientiam

ANNO
1347.

VI.
Ex Hist.
Univerf.
Parisiens.
Bulæi
Tom. 4.
P. 317.

ANNO
1358.

& reverentiam exhibebo, nec hæresibus, erroribus, opinionibus seu rebellionibus contra dictam Ecclesiam Ludovici quondam de Bavaria & Michaelis de Cæsena vel fautoribus suis sive ei adherentibus aut ejus sequacibus in rebellionem dictæ Ecclesiæ seu aliis hæreticis ac schismaticis adhærebo, aut cum eorum sequacibus per dictam Ecclesiam denotatis deinceps ero, nec eis seu aliis quibuscunque dabo contra Romanam Ecclesiam, consilium, auxilium, vel favorem, directè vel indirectè, publicè vel occultè, nec cum quocunque in præfata Ecclesiæ rebellionem existente faciam alligationem, conspirationem, sive ligam.

Datum Avenion. 6. Id. Junii. Anno 8. &c.

ANNO
1352.INNOCENTIUS SEXTUS,
PONTIFEX CCI.

ANNO DOMINI MCCCLII.

Innoentius Lemovicensis, antea Stephanus Albertus, successit Clementi VI. anno 1352. cum Sedes Avenioni adhuc esset; Romam reformatione opus habere agnovit; Bello inter Gallum & Anglum ferventi finem imponere annis frustra fuit. Joannem de Rupefcissa Franciscanum, quod Apocalypsim contra Romanam Sedem exponeret, comburi jussit. Obiit anno 1362. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Edit. Luxemb. 1727. fol. 258. App.*)

I.
Ex Arch.
Angliæ
Rymer
Tom. 6.
pag. 103.

Bulla super discordia inter Regem Navarrae & Normanniæ Ducem suborta: anno 1358.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei carissimo in Christo Filio, Eduardo Regi Angliæ illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Nuper sinistris relictis intellectu, quod pacis æmulo, humani generis inimico, subortam inter carissimum in Christo Filium nostrum, Carolum Navarrae Regem illustrem, & dilectum Filium, nobilem Virum Carolum Ducem Normanniæ, carissimi in Christo Filii nostri Johannis Regis Francorum illustri Præmogenitum, dissensionem damnabilem suis incentivis calliditatibus inflammante, utraque partium ad periculosa guerrarum discrimina, congregatis undique viribus, se parabat. Nos cupientes hujusmodi periculis, quantum cum Deo possumus, obviare, venerabilem Fratrem Taylorandum, Episcopum Albanensem, & dilectum Filium nostrum Nicolaum, Tituli Sancti Vitalis Presbyterum, Cardinales,

Apostolicæ Sedis Nuncios, ad sedandum discordiam ipsam, & pacem inter dictas partes, auctore Domino, reformandum, de Fratrum nostrorum consilio providimus destinandos. Ideoque Serenitatem tuam attentis precibus exhortamus, quatenus ad bonum pacis, per quam animarum periculis obviatur, populi proficiunt, & utilitas gentium custoditur, ubicumque possis, salubriter propagandum tuum semper animum dirigens & disponens, præfatis Nunciis, ut ad partes illas securè accedere valeant, nostrum obrentu precaminum, de securo conductu velis liberaliter providere, & aliis eis in prosecutione dicti negotii tuum exhibere consilium & favorem. Ita quòd inde Regi pacifico placeas, nosque & Apostolica Sedes tuam exinde Celsitudinem dignis possimus laudibus commendare.

Datum Avinioni tertio Calendas Septembris, Pontificatus nostri anno sexto.

Bulla de Ecclesiasticis in Regno Francia non molestandis: anno 1360.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei carissimo in Christo Filio, Eduardo Regi Angliæ illustri, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Dilectum Filium, nobilem Virum Guillelmum de Berton, Militem, Nuncium, & Ambassatorem tuum, ad nostram se nuper præsentiam conferentem, consideratione mitentis, & suæ insuper multæ discretionis intuitu, benignè suscepimus, ac petitiones tuas, per eum nobis, tam providè, quam sapienter expositas, intelleximus diligenter, & deinde petitionibus ipsis, in illis, in quibus cum Deo potuimus, prout ab eodem Nuncio informationem recipere valebit tua Serenitas plenior, de benignitate Apostolica duximus annuendum. Nos enim, erga tuam Excellentiam gerentes præcipuè caritatis affectum, & benevolentiam singularem, in eis, quæ grata, & accepta tibi fore noverimus, prout secundum Deum poterimus, libenter intendimus votis tuis annuere, & desideriis complacere. Postremò, cum sæpius ad nostram audientiam plurimorum relatio fide digna perduxerit, quòd per tuas gentes armigeras nonnullis Ecclesiis ac Ecclesiasticis Personis in Regno Francia constitutis, quòd præter, immo contra tuam Serenitatis conscientiam fieri non ambigimus, plurima damna & molestiæ multipliciter inferuntur; Serenitatem eandem attentè rogamus, & paternis in Domino affectibus obsecramus, quatenus pro honore Dei & nostræ ac Apostolicæ Sedis reverentia Ecclesiis, & Ecclesiasticis personas easdem regentes ipsas turbare vel molestari aequaliter non permittas, sed eas potius suscipias de mansuetudine Regia commendatas.

Datum Avinioni VI. Calendas Maji, Pontificatus nostri anno octavo.

ANNO
1360.II.
Ibidem
pag. 172.

Exclusio